

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Hüsamettin YOLDAŞ

SPOR YÖNETİCİLİĞİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN
DEĞER YARGILARININ İNCELENMESİ

Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2021

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Hüsamettin YOLDAŞ

SPOR YÖNETİCİLİĞİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN
DEĞER YARGILARININ İNCELENMESİ

Danışman

Doç. Dr. Cenk TEMEL

Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2021

Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Hüsamettin YOLDAŞ'ın bu çalışması, jürimiz tarafından Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Zekai Pehlivan (İmza)

Üye (Danışmanı) : Doç. Dr. Cenk Temel (İmza)

Üye : Prof. Dr. Hasan Şahan (İmza)

Tez Başlığı: Spor Yöneticiliği Bölümü Öğrencilerinin Değer Yargılarının İncelenmesi

Onay: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 28.06.2021

Mezuniyet Tarihi : 02.09.2021

(İmza)

Prof. Dr. Suat KOLUKIRIK

Müdür

AKADEMİK BEYAN

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Spor Yöneticiliği Bölümü Öğrencilerinin Değer Yargılarının İncelenmesi” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımda yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

Hüsamettin YOLDAŞ

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
BEYAN BELGESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Hüsamettin Yoldaş
Öğrenci Numarası	20185233003
Enstitü Ana Bilim Dalı	Spor yöneticiliği Ana Bilim Dalı
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Programın Türü	(X) Tezli Yüksek Lisans () Doktora () Tezsiz Yüksek Lisans
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Doç. Dr. Cenk Temel
Tez Başlığı	Spor Yöneticiliği Bölümü Öğrencilerinin Değer Yargılarının İncelenmesi
Turnitin Ödev Numarası	1635682812

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 64 sayfalık kısmına ilişkin olarak, **25.08.2021** tarihinde tarafımdan **turnitin** adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nda belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve ekte sunulan rapora göre, tezin/dönem projesinin benzerlik oranı;

alıntılar hariç % 15

alıntılar dahil % 24

Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir:

(X) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylarım.

() Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esasları'nda öngörülen yüzdelik sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.

Gerekçe:

Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlerin ışığı altında tarafımda yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.

25/08/2021

Doç. Dr. Cenk Temel

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	iii
ÖZET	iv
SUMMARY	v
TEŞEKKÜR.....	vi
ÖNSÖZ	vii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Spor Yönetimi Kavramı.....	5
1.1.1. Spor Yönetimi Tanım ve Anlamı	5
1.1.2. Spor Yönetiminin Özellikleri	6
1.1.3. Spor Yönetiminin Görevleri.....	7
1.1.4. Spor Yöneticisi.....	7
1.1.5. Spor Yöneticilerinin Nitelikleri.....	8
1.1.5.1. Genel Kültür	8
1.1.5.2. Spor Alan Bilgisi	9
1.1.5.3. Spor Yöneticiliği Meslek Bilgisi	9
1.2. Değer Kavramı.....	10
1.2.1. Değer Tanım ve Anlamı.....	10
1.2.2. Değerlerin Özellikleri.....	11
1.2.3. Değerin İşlevleri	12
1.2.4. Değer Yaklaşımları	13
1.2.4.1. Milton Rokeach Değer Yaklaşımı	13
1.2.4.2. Shalom Schwartz Değer Yaklaşımı	14
1.2.4.3. Clare W. Graves Değerler Yaklaşımı	16
1.2.4.4. Geert Hofstede'in Değer Yaklaşımı	17
1.2.4.5. Allport, Vernon ve Lindzey'in Değerler Yaklaşımı.....	19
1.2.4.6. Lynn R. Kahle'nin Değerler Yaklaşımı.....	19
1.2.4.7. Eduard Spranger'in Değerler Yaklaşımı	20
1.2.4.8. Dilmaç ve Arıcağ'ın Değerler Yaklaşımı	20
1.2.5. Felsefe ve Değer İlişkisi.....	21
1.2.6. Sosyoloji ve Değer İlişkisi	21
1.2.7. Yönetim Bilimi ve Değer İlişkisi	22

İKİNCİ BÖLÜM YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli	24
2.2. Evren ve Örneklem.....	24
2.3. Veri Toplama Araçları.....	26
2.5.1. Kişisel Bilgi Formu	27
2.5.2. Değerler Ölçeği	27
2.4. Verilerin Analizi.....	28

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.1. Bulgular.....	28
--------------------	----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.1. Tartışma.....	45
--------------------	----

SONUÇ.....	50
-------------------	-----------

KAYNAKÇA.....	52
----------------------	-----------

EK-1 DEĞERLER ÖLÇEĞİ.....	54
----------------------------------	-----------

EK-2 ETİK KURUL RAPORU.....	59
------------------------------------	-----------

ÖZGEÇMİŞ.....	62
----------------------	-----------

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 2.1 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özelliklerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	26
Tablo 2.2 Değerler Ölçeğine Ait Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayıları	28
Tablo 3.1 Değerler Ölçeğine Ait Normallik Testi Analizi Sonuçları.....	29
Tablo 3.2 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Değerler Ölçeğinden Elde Edilen Minimum, Maksimum, Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	29
Tablo 3.3 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Değerler Ölçeği Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Mann-Whitney-U Testi Sonuçları..	30
Tablo 3.4 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Yaşlarına Göre Değerler Ölçeğinin Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..	31
Tablo 3.5 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Eğitim Gördükleri Üniversitelerine Göre Değerler Ölçeğinin Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları.....	32
Tablo 3.6 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Değerler Ölçeğinin Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..	34
Tablo 3.7 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Değerler Ölçeğinin Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları.....	35
Tablo 3.8 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Aile Gelir Durumuna Göre Değerler Ölçeğinin Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..	37
Tablo 3.9 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Anne Eğitim Durumuna Göre Değerler Ölçeğinin Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları	38
Tablo 3.10 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Baba Eğitim Durumuna Göre Değerler Ölçeğinin Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları	39

ÖZET

Bu çalışmada Türkiye ve KKTC’de yer alan çeşitli üniversitelerin spor bilimleri fakültesi ve beden eğitimi ve spor yüksekokullarında öğrenim gören spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin, değer yargılarının farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla Dilmaç, Arıca ve Cesur (2014) tarafından geliştirilen ve dokuz alt boyuttan oluşan (toplumsal değerler, kariyer değerler, entelektüel değerler, maneviyat, materyalistik değerler, insan onuru, romantik değerler, özgürlük, fütüvvet) 39 maddelik Değerler Ölçeği (DÖ) kullanılmıştır. Ölçek 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Türkiye ve KKTC’de bulunan üniversitelerde öğrenim gören spor yöneticiliği bölümü öğrencilerine uygulanmıştır. Araştırmaya 165’i (%40.8) kadın, 239’u (%59.2) erkek olmak üzere toplam 404 gönüllü öğrenci katılmıştır.

Araştırmaya katılan spor yöneticiliği öğrencilerinin değer alt boyutu puan ortalamalarına bakıldığında en az materyalistik değerler ve romantik değerler, en fazla ise sırasıyla toplumsal değerler, özgürlük, entelektüel değerler, insan onuru, kariyer değerleri, fütüvvet ve maneviyat olduğu görülmüştür. Spor yöneticiliği öğrencilerinin değer yargıları farklı değişkenler açısından da anlamlı farklılıklar içermektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin değerler ölçeğinin alt boyutlarına ait betimsel istatistikler göz önünde bulundurulduğunda, ortalama puanların oldukça yüksek çıktığı görülmüştür. Buradan hareketle spor yöneticiliği öğrencilerinin değer algılarının yüksek olduğu, değerlere genel anlamda önem verdikleri söylenebilir. Dolayısıyla öğrencilerin gelecekte görev alacakları spor kurum, kuruluş ve organizasyonlardaki örgütsel değerleri benimseyebilecekleri, örgüt-birey değer uyumu sağlanabileceği söylenebilir. Öte yandan spor yöneticiliği öğrencilerinin yüksek değer algıları, onların gelecekte görev alabilecekleri kurumlarda olumlu bir örgüt iklimi yaratmalarına olanak sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Spor Yönetimi, Değerler, Değer Sosyolojisi

SUMMARY

INVESTIGATION OF VALUE JUDICIARY OF SPORT MANAGEMENT STUDENTS

The aim of this study is to examine the value judgments of sports management students studying in sports sciences faculties and physical education and sports colleges in universities in Turkey and TRNC in terms of different variables. For this purpose, a 39-item Values Scale consisting of nine sub-dimensions developed by Dilmaç, Arıcak and Cesur (2014) was used. The sub-dimensions of the scale are "social values", "career values", "intellectual values", "spirituality", "materialistic values", "human dignity", "romantic values" 'freedom' and 'fütüvvet'. The scale was applied to sports management students studying at universities in Turkey and TRNC in the 2020-2021 academic year. A total of 404 volunteer students, 165 (40.8%) female and 239 (59.2%) male, participated in the study.

When the value sub-dimension point averages of the sports management students participating in the research were examined, it was seen that the least materialistic values and romantic values, the most, respectively, social values, freedom, intellectual values, human dignity, career values, futuwwa and spirituality. The value judgments of sports management students also contain significant differences in terms of different variables.

Considering the descriptive statistics of the sub-dimensions of the values scale of the students participating in the research, it was seen that the average scores were quite high. From this point of view, it can be said that sports management students have high value perceptions and give importance to values in general. Therefore, it can be said that the students will be able to adopt the organizational values of the sports institutions, organizations and organizations that they will take part in in the future, and that organization-individual value harmony can be achieved. On the other hand, the high value perceptions of sports management students may enable them to create a positive organizational climate in the institutions where they may work in the future.

Keywords: Sports Management, Values, Value Sociology

TEŞEKKÜR

Bu çalışma boyunca bilgi, birikim ve tecrübeleri ile bana destek olan danışman hocam sayın Doç. Dr. Cenk TEMEL'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Yüksek lisans eğitimimin başından sonuna kadar olan süreçte yanımda olan ve her konuda beni destekleyen sevgili arkadaşım Çağla YILDIZ'a teşekkür ediyorum.

Hayatımın her anında olduğu gibi yüksek lisans eğitimim ve tez aşamasında bana en büyük desteği veren aileme şükranlarımı sunuyorum.

Antalya'daki ikinci ailem Ayla DAĞISTANLI ve Aycan DAĞISTANLI ile altı yıldır birlikte çalıştığım Retro Band üyelerine teşekkürü bir borç bilirim.

Hüsamettin YOLDAŞ

ÖNSÖZ

Değer kavramı Antik Yunan düşünürlerinden bu yana tartışılan bir kavramdır. Birçok disiplin değer kavramını araştırma konusu yapmakta, karşılaşılan problemleri değer kavramıyla açıklamaya çalışmaktadır. İnsanın var olduğu her yerde değerlerden söz etmek mümkündür. Değer, bireylerin davranışlarına yön verme fonksiyonuyla gerek kişisel gerekse toplumsal bakımından önem teşkil etmektedir. Değer kavramı Felsefe, Psikoloji, Sosyoloji, Antropoloji, Din Bilimlerinin konusu olmuştur. Değer kavramını her disiplin kendi bakış açısıyla incelemiş, bunun sonucunda ise kavramın net bir tanımı yapılamamıştır. Fakat değer kavramının disiplinler tarafından yapılan tanımları incelendiğinde insan figürünün ön plana çıktığı görülmektedir. Kavramın bu kadar önemli olmasının nedeni de insanla ilgili olmasıdır.

Spor yönetimi, yönetim biliminin bir alt disiplini olarak yönetim fonksiyonlarının spor alanına uyarlanmasıdır. Spor yönetimi, yönetim sürecinde etkili olan tüm paydaşların belirlenen hedeflere ulaşmak için etkin bir biçimde kullanılması olarak tanımlanabilir. Spor yöneticisi ise spor yönetimi için üniversitelerin spor bilimleri fakülteleri ve beden eğitimi ve spor yüksekokullarında yetiştirilen, ana amacı sporu kitlelere yaymak ve geliştirmek olan, yönetim sürecinin her aşamasında aktif rol oynayan kişilerdir.

Diğer tüm disiplinlerde olduğu gibi, spor yönetiminde de değerler önem arz etmektedir. Yönetimden söz ederken temel faktörlerden biri insan faktörüdür. Değerin hem bireysel hem de toplumsal bir boyutu olduğundan, spor yönetiminde yer alan tüm bireylerin değer yargıları, yönetim süreci açısından önemlidir. Örgüt kültürü, örgüt iklimi, etkili iletişim, problem çözme becerisi gibi kavramlar değer yargıları ile ilgilidir ve bu ilgi değerleri araştırma konusu yapmaktadır.

GİRİŞ

Bu bölümde araştırma ile ilgili problem durumu, problem cümlesi, alt problemler araştırmanın amacı ve önemi, sınırlılıkları ve sayıtlar bulunmaktadır. Problem durumu kısmında değer kavramının tanımı, gerekliliği ve önemi ile kavramla ilgilenen bilim dalları, sosyolojik açıdan değer kavramı, değerler sosyolojisi ve yönetim bilminde değer kavramından bahsedilmiştir. Ayrıca örgüt kültürünü oluşturan temel unsur olan örgütsel değerlerin yönetim sürecine olan etkisi irdelenmiştir. Bunun sonucunda bu bölümde geleceğin spor yöneticileri olacak spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarının bilinmesinin önemi anlatılmaktadır.

1. Problem Durumu

Bireyin çevresinde gelişen olayların iyi veya kötü, doğru veya yanlış olması gibi yargılarda bulunmasını sağlayan temel kavramlar “değer” olarak adlandırılmaktadır. Değerler bireyin çevresinde gelişen olayları değerlendirip, davranışlarına yön tayin eden standartlardır. Bir bireyin değer yargılarının bilinmesi, yaşamında karşılaştığı olaylar karşısında nasıl ve ne şekilde davranacağını kestirilebilmesini sağlar. Bu bağlamda değerler, bireylerin tercih, tutum ve davranışlarına öncülük eden soyut kavramlar olmakta ve araştırma konusu olmasını önemli hale getirmektedir (Çalışkur vd., 2012).

Değerler, bireylerarası ilişkilere, eşyalara ve çevresini oluşturan tüm olgu ve olaylarla oluşturulmuş, doğru yanlış, iyi kötü gibi nitelikleri içeren hükümlerdir. Konu bireylerin tutum ve davranışları olunca değerler nerde, nasıl ve ne şekilde davranış sergileyeceğini bireylere belirten ölçülerdir. Bir toplumda yaşayan bireyler, o toplumun değerleriyle iç içedir. Toplumdaki ortak davranış ilkeleri olan değerler, bireylere trafik işaretleri gibi bilgi verirler. Birey edindiği bu bilgilerle toplum yaşamında hangi davranışın tercih edilebilir hangisinin edilemez olduğunun ayırdına varır. Bu açıdan değerler toplum yaşantısında beklenen, istenilen tutum ve davranışlar konusunda bireylere yol gösterirler (Ersoy, 2018a).

Davranışlarımıza yön veren değer yargılarının bireylere kazandırılması süreci kısaca değer eğitimi olarak adlandırılır. Değerler eğitimi bireylerde öncelikle sosyal bir kurum olan ailede başlamakta, anne-baba, kardeş ve akran gruplarıyla en son toplum tarafından devam ettirilmektedir. Aile ve toplum tarafından değer aktarımında çeşitli yöntemler kullanılmaktadır (Akbaş, 2015). Aile ve toplumdan sonra değer aktarımı eğitim kurumlarında devam etmektedir. Ülkemizde değerler eğitiminin önemine ilk kez Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan 8 Eylül 2010 ve 2010/53 sayılı genelgeyle değinilmiştir (MEB, 2010).

Yine aynı şekilde Yüksek Öğretim Kurumu'nun 2018-2019 eğitim-öğretim yılında yayınlamış olduğu genelgeyle Karakter ve Değer Eğitimi dersi zorunlu hale getirilmiştir (YÖK, 2018).

Değer kavramı felsefe, psikoloji, antropoloji ve sosyoloji gibi birçok bilim dalının konusu olmuştur. Her bilim dalı kavrama kendi açısından yaklaşmış, bunun sonucunda değer kavramının ne olduğu hakkında ortak bir karara varılamamıştır. Felsefede değer kavramı çok eski zamanlardan bu yana tartışılmıştır. Değerlerin inançlardan kaynaklanan, objektif ve sübjektif özellikleri bulunan ve bireylerin değerli olarak nitelendirdiği olgu ve olayların aslında kendilerinden değerli olabilecekleri konuları felsefenin bakış açısıdır. Psikoloji değerleri, birey tutum ve davranışlarının ana belirleyicisi olarak görüp, kavramı bir inanç sistemi olarak inceler. Sosyolojide ise değer kavramı, sosyal ve kültürel yapının temelini oluşturmaktadır. Bunun sebebi ise bireyin değer yargılarının çoğunluğu toplum tarafından belirlenip, yine içinde yaşadığı toplumun sosyal kurumları sayesinde bireye öğretilmesidir. Bu bağlamda sosyal bilimciler, bireyin tutum ve davranışları üzerindeki etkisiyle birlikte, toplum nezdindeki değişme, gelişme ve çözümleri değer kavramıyla açıklama eğilimindedir (Ersoy, 2018b).

Sosyolojinin bir dalı olan değerler sosyolojisi, en kısa ve en net anlamıyla değerlerin sosyolojik açıdan analiz edilmesidir. Bu bağlamda değerler sosyolojisi, değerlerin tanımı, kaynağı, türleri, sınıflandırılması, işlevleri, farklılaşması ve çatışmaları gibi konuları inceler. Diğer önemli konu başlıkları ise cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi gibi demografik özellikler ile değer yargıları arasındaki ilişki ve bağlantıların araştırılmasıdır. Değerler sosyolojisi değer kavramını betimleyici ve deneysel bir yaklaşımla analiz etmeye çalışır. Son yıllarda tüm dünyada yeniden önem kazanan ve yükselişe geçen değerler sosyolojisi araştırmaları, Türkiye'de de giderek popüler olan bir bilim dalı ve ilgi alanı haline gelmiştir (Korkmaz, 2013).

Sosyolojinin bir diğer alt bilimi olan yönetim biliminde de değer konusu oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Değer kavramı yönetim biliminde örgüt kültürü konusunda karşımıza çıkmaktadır. Örgüt kültürü, ortak amaç ve değerlere sahip olan bireyleri aynı çatı altında birleştirme gücüne sahiptir. Örgüt kültürü kavramının oluşmasında temel yapı taşları örgütsel değerlerdir. Örgüt değerleri, çalışan bireylerin davranış şekillerini anlamlandırmaya ve değerlendirmeye yardımcı olan ölçütlerin temelini oluşturmaya yarar sağlamaktadır. Örgüt çalışanlarının değer yargılarının önceden bilinmesi ve olası davranışlarını tahmin etmek, örgüt içi çatışmaların önlenmesinde yardımcı olacaktır (Kaya ve Uysal, 2017).

Spor örgütlerinde de örgüt kültürünün oluşması ve yönetim sürecinin örgütün amaçlarına uygun ilerlemesi için değer konusu önem arz etmektedir. Bir yönetici davranışı

olan yönetim zihniyeti, yönetimle ilgili değerler, tercihler ve eğilimleri kapsamaktadır. Bu eğilimler ve tercihler örgüt hakkındaki görüşlerin ve davranışların nasıl yönlendirilmesi gerektiği hakkında öncü olmaktadır. Değerler, yönetim ve yönetim tarzlarının nasıl uygulanması gerektiği konusunda yol gösterici konumda bulunmaktadır. Bu nedenle geleceğin yöneticileri olacak spor yöneticiliği öğrencilerinin değer yargılarının bilinmesi, gelecekte nasıl bir yönetici profili ile karşı karşıya kalınacağı ve nasıl bir yönetim zihniyeti uygulayacakları sorularına yanıt bulduracaktır. Bu bağlamda çalışmamızın temel amacı, spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarının farklı değişkenler açısından incelenmesidir.

2. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesini “Spor yöneticiliği öğrencilerinin değer yargıları nedir?” sorusu oluşturmaktadır.

3. Alt Problemler

1. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin genel değer puanları nedir?
2. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarında cinsiyete göre farklılık var mıdır?
3. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarında yaş gruplarına göre farklılık var mıdır?
4. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarında öğrenim gördükleri üniversitelere göre farklılık var mıdır?
5. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarında sınıf düzeylerine göre farklılık var mıdır?
6. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarında mezun oldukları lise türüne göre farklılık var mıdır?
7. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarında ekonomik düzeylerine göre farklılık var mıdır?
8. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarında anne ve baba eğitim durumuna göre farklılık var mıdır?

4. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarını farklı değişkenler açısından incelemektir.

Üniversitelerin spor bilimleri fakülteleri ve beden eğitimi ve spor yüksekokullarında öğrenim gören spor yöneticiliği öğrencilerinin değer yargılarının neler olduğu bilinmemektedir. İlgili bölümlerde görev alan öğretim elemanlarının spor yöneticiliği öğrencilerinin değer yargılarını bilmeleri ve özellikle yönetim bilimiyle ilgili geleceğin yöneticilerinde bulunması gereken değerlerin kazandırılmasına yönelik değerler eğitimi vermeleri açısından bu çalışma oldukça önemlidir.

Spor örgütlerinde çalışan iş gören ve yöneticilerin ortak düşünce, norm ve inançları ile oluşan örgüt kültürü kavramı, motivasyon ve örgütsel bağlılık gibi konularda önemlidir. Örgüt kültürünü oluşturan en önemli unsur ise örgütsel değerlerdir. Bu bakımdan spor yöneticilerinde bulunması gereken değerlerin bilinmesi, bireyin örgüt içinde üstleneceği görevlerdeki yönetim zihniyeti, problem çözme becerisi ve örgüt çalışanları arasındaki iklimi etkileyeceği için önem arz etmektedir.

5. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Çalışma, Türkiye ve KKTC'deki farklı üniversitelerin spor bilimleri fakülteleri ve beden eğitimi ve spor yüksekokullarında öğrenim gören spor yöneticiliği öğrencileri ile sınırlandırılmıştır.
2. Çalışmada uygulanan ölçekteki her bir maddeden ne anlaşıldığı üniversitelerin bulunduğu bölge kültürüne, anlayışına ve düşünce yapısına göre değişme olasılığı bir sınırlılıktır.
3. Çalışma Korona salgını sürecinde gerçekleştirilmiş olup verilerinin toplanmasında karşılaşılan güçlükler araştırmacı ve katılımcılar açısından bir sınırlılıktır.

6. Varsayımlar

1. Ölçeğin kullanımı ve belirtilen üniversitelerden veri toplama işlemi için gerekli tüm izinler alınmış olup, tüm katılımcılara verilerin sadece değerlendirme aşamasında kullanılacağı, üçüncü şahıslarla paylaşılmayacağı bilgisi paylaşıldığından, öğrencilerin verileri samimi ve dürüst bir şekilde doldurduğu varsayılmaktadır.
2. Araştırmanın örneklemindeki öğrencilerin araştırmada kullanılan ölçekte yer alan ifadeleri doğru bir şekilde algılayıp yanıtlayabilecek eğitim ve kültürel düzeye sahip oldukları varsayılmaktadır.
3. Spor yöneticiliği bölümünde okuyan öğrencilerin değer yargılarının, sınıf düzeyleri ve yaş değişkenlerine göre farklılık göstermeyeceği; cinsiyet, öğrenim gördükleri coğrafi bölge, mezun olunan lise türü, ekonomik durum ve aile okur-yazarlığı değişkenlerine göre farklılık gösterebileceği varsayılmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1.Spor Yönetimi Kavramı

1.1.1. Spor Yönetimi Tanım ve Anlamı

Küreselleşen dünya ve her geçen gün değişen ve gelişen teknolojiyle birlikte, tüm endüstri alanlarında olduğu gibi spor endüstrisi de olağanüstü bir gelişim göstermektedir. Spor örgüt ve organizasyonlarıyla, devletler uluslararası ilişkilerini güçlendirmekte, ülkelerinin tanıtımını yapmakta ve çok büyük ekonomik fayda sağlamaktadır. Sporun ülkelerde yaygınlaşması ve gelişmesi, spor teşkilatlanması ve yönetimine bağlıdır. Genel yönetim bilimi faaliyet ve fonksiyonları, spor yönetimi alanı için de geçerlidir. Spor yönetimi, kamu ve özel sektörde faaliyet göstermektedir. Birey ve toplum açısından faydalı her kurum gibi, spor da bir toplumsal kurumdur. Bu sebeple genel yönetim bilimi ilke ve kuralları toplumsal bir kurum olan spor ve spor yönetimi açısından da uygulanmaktadır (Sunay, 2016).

Spor yönetimi alanında da tıpkı genel yönetim bilimi gibi planlama, örgütleme, yönlendirme, koordinasyon ve denetim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir. Yönetimin bu işlevleri yoluyla kaynakların (insan, para, malzeme, zaman ve yer) etkin kullanımı, spor teşkilatının hedeflerine ulaşması açısından önemlidir. Bu durumda merkezinde insan olan ve toplumla sürekli iç içe bulunan spor kuruluşları, faal örgüt yapısı ve hareketli yönetim misyonuna sahip olmaları gerekmektedir. Bu anlamda spor yönetimi kavramı, spor kurum ve kuruluşlarının kendine has yapısına ve işleyiş şekline sahip olması gerektiği düşüncesiyle meydana gelmiştir (Yetim ve Şenel, 2001).

Genel yönetim öğeleri spor camiasıyla bütünleşmiş ve spor yönetimi kavramı oluşmuştur. Spor yönetiminin ana hedefi spor etkinliklerini akıllı ve bilimsel yöntemlerle yürütülmesinin nasıl olabileceği konusunda araştırmacı olmak ve bu bulguları yönetim ilkelerine dönüştürmektir. Spor yönetimi başka bir ifadeyle, spor alanlarında politika, karar ve hedeflere ulaşmaya yönelik faaliyetler bütünüdür. Spor yönetimi, beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin geliştirilmesinin yanında, personel sağlama, denetimi ve spor tesis yönetimi ile sportif faaliyet organizasyonları, spor politikaları, mevzuatı, teşkilatlanması ve spor yöneticiliği gibi konuları incelemektedir (İmamoğlu, 1992).

1.1.2. Spor Yönetiminin Özellikleri

Doğar (1997) spor yönetiminin özelliklerini şu şekilde sıralamıştır:

- a) Spor yönetimi insanla ilgilidir. Bireylerin ilgi alanlarına göre mal ve hizmetlerde bulunur. Bireyin davranışlarında oluşan değişiklikler, toplum tarafından uygun bulunmadığında çeşitli çatışmalara yol açabilir.
- b) Sporun amaçlarından biri de, sporla iç içe olan bireylerde düşünme ve eleştirme davranışları geliştirmektir. Bireylerde eleştirme ve düşünme davranışları gelişmeye devam ettikçe, birbirinden farklı düşüncelere sahip olan kişilerin gösterdikleri tepkilerde bir artış meydana gelmektedir.
- c) Spor yönetiminde, spor yapan bireylerin davranış değişiklikleri, kazandırılan davranışların ölçümünün yapılması ve amaçlara ulaşma dereceleri tespit edilerek başarı değerlendirmesi yapmak oldukça zor bir süreçtir. Başarı değerlendirmesi sadece gerçekleştirilen müsabakanın sonucuna yönelik yapılırsa, sporun temel fonksiyonları göz önünde bulundurulmamış olur. Bu durum sportif kurum ve kuruluşların hedeflerinde çatışmaya neden olmaktadır.
- d) Sporun denetimi ve değerlendirmesini yapan kişilerin sayısı oldukça fazladır. Bu durum farklı beklentileri doğuracağından, spor yöneticileri büyük baskı altında çalışmaktadır.
- e) Spor yöneticileri, her kesim ve her bölgeden olabilmektedir. Yöneticilerin eğitim, öğrenim ve deneyimi olmaması, yönetim süreçlerinin uygulanmasında problemlere sebep olmaktadır.
- f) Spor kurum ve kuruluşları, merkez ve taşra teşkilatları olarak ülkenin her kesiminde faaliyet göstermektedir. Bu bağlamda spor teşkilatları, ülkede sporun en etkili ve verimli şekilde yönetilmesinden sorumlu kurumlardır.
- g) Spor yönetiminin en önemli özelliklerinden biri de sporun sosyal bir kurum olmasıdır. Toplumsal bir kurum olarak spor, toplumun spor ve hareket yoluyla sağlıklı olmasına katkı sağlar.
- h) Sporun merkezinde insan olduğundan, toplum spora büyük ilgi göstermektedir. Toplumun her kesiminden bireyler, sporu yönlendirme ve spordan yararlanma isteği içerisinde.
- i) Hem bireysel hem de toplumsal bir yönü olan spor, toplumdaki diğer sosyal kurumlardan destek bekler. Sporun desteğe ihtiyacı bir hak, diğer toplumsal kurumların sporu desteklemesi ise onların sorumlulukları olmaktadır.

1.1.3. Spor Yönetiminin Görevleri

Spor organizasyonlarında, yönetim süreçlerinin incelenmesi spor yönetiminin görev ve sorumlulukları hakkında bilgi vermektedir. Bir spor kurum ve kuruluşu çalışanının, kendi görev ve sorumluluklarını anlamaya ve tespit etmeye çalışması, spor yönetiminin bir başka tanımlaması olarak görülebilir. Spor yönetiminin en önemli görev ve sorumlulukları şu şekilde sıralanabilir (Danacı, 2015):

- a) **Bireylerle etkili çalışma:** Burada bahsedilen bireyler, çevredeki bireyler, bürokrasideki bireyler, sporcular ve diğer meslektaşlardır. Bu bireylerin hepsi spor yönetimi için önem arz etmektedir fakat spor örgütlerinin amaçlarını gerçekleştirebilmesi için, çevredeki bireyler ve sporcular özel bir öneme sahiptir.
- b) **Etkili işletme yönetimi:** Spor örgüt ve organizasyonlarının, kurum ve kuruluşlarının en temel amaçları, bireylerin fiziken, ruhen ve zihnen spor yapma ihtiyaçlarını karşılamaktır. Buradaki asıl faaliyet spordur. Bunun dışındaki tüm faaliyetler, bireylere daha iyi bir spor deneyimi sağlamada yardımcı olmak içindir. Bu faaliyetler amacın gerçekleştirilmesi için bir araç görevindedir.
- c) **Spor için yeterli fiziksel yapının hazırlanması:** Spor kurum ve kuruluşlarının amaçlarına ulaşabilmesi için, tüm tesis, malzeme ve donanım temini ve uygun fiziksel şartların hazırlanması, spor yönetiminin başlıca görevlerindendir.
- d) **Akılcı bir spor programının geliştirilmesi:** Spor programları, sportif faaliyetlerin merkezi konumundadır. Spor programları, hedeflere ulaşmak için bilinçli olarak hazırlanmış öğrenme deneyimlerinin bir bütünüdür. Spor programlarının nitelikleri, sportif faaliyetlerin niteliğini etkilemektedir.
- e) **Mesleğe hizmet:** Spor kurum ve kuruluşlarındaki görevlendirmeler, sporun tanıtımı ve gelişimi için bilgilendirmeler yapma, bilgilendirme, toplantı ve konferanslar düzenleme, mesleki danışmanlık yapma, alanla ilgili yazınbilimi geliştirme gibi konular mesleğe hizmet olarak düşünülebilir.

1.1.4. Spor Yöneticisi

Eğitimli birey, diğer tüm alanlardaki gibi spor alanı için de önemlidir. Yöneten ve yönetilenden bahsetmek için bulunulan ortamda insan faktörü olması gerekmektedir. Bilimsel spor yönetiminden bahsetmek için ise alan eğitimi almış spor yöneticileri ön plana çıkmaktadır. Spora yatırım yapan ülkeler, spor yönetimlerinde eğitilmiş spor yöneticilerine görev vererek hedeflenen amaçlara ulaşmaya çalışmaktadır. Ülkemizde ise diğer birçok sektörde profesyonel yöneticilik anlayışı ön plana çıkarken, spor örgüt ve organizasyonları ile kurum ve kuruluşları için profesyonel spor yöneticiliğinden söz etmek mümkün olmamaktadır.

(Cankalp, 2005).

Sunay (1998), spor yöneticisini şu şekilde tanımlamaktadır;

- a) Modern yönetim bilimi karar, ilke ve yöntemlerine hâkim olan, bu ilke ve yöntemleri karşılaştığı her türlü problem, durum ve olaylara uygulayabilen,
- b) Spor kavramına hâkim,
- c) Spor örgüt ve organizasyonlarında, toplumun karşılaştığı problemlere bilimsel yöntemlerle çözüm bulabilen,
- d) Personelin güdülenmesi için gerekli ödül ve ceza olanaklarını kullanabilme becerisine sahip olan,
- e) Spor alanıyla ilgili uzmanlarla bağlantı kurup bilgi alışverişi yapabilen,
- f) Uluslararası ilişkiler kurup ülke sporunu geliştirmeye yönelik program geliştirme bilgi ve becerisine sahip kişilerdir.

1.1.5. Spor Yöneticilerinin Nitelikleri

Spor yöneticisi tanımları incelendiğinde yöneticilerin nitelikleriyle ilgili genellikle üç temel konu üzerinde durulduğu dikkat çekmektedir. Bu konular, genel kültür bilgisi, spor alan bilgisi ve spor yöneticiliği meslek bilgisidir (Parlar ve Çon, 2020).

1.1.5.1. Genel Kültür

Spor yöneticisi adaylarına, bireylerin ve toplumun spor alanında karşılaştıkları problemleri tanımlama, çözümler üretme, sporun her alanda gelişmesine katkı sağlama bilinci kazandırmayı amaçlamaktadır (Parlar, 2021).

Genel kültür eğitimi ile;

- a) Etkili iletişim gücüne sahip olma,
- b) Eleştiri ve öz eleştiriye açıklık,
- c) Dili etkin kullanma, açık, anlaşılır ve yalın şekilde konuşma,
- d) Gelişen teknolojiyi takip etme ve teknolojik aletlerin etkin kullanımı
- e) İyi derecede en az bir yabancı dil bilme
- f) Spor kurum ve kuruluşları içindeki ve dışındaki çevre ile iletişim kurabilme ve işbirliği yapma
- g) Sporcuların karşılaştıkları problemlere karşı ilgili olma, çözüm için uğraş gösterme gibi davranışlar spor yöneticisi adaylarına kazandırılmaktadır (Sunay, 2016).

1.1.5.2. Spor Alan Bilgisi

Spor alan bilgisi, uygulama ve teori eğitimleriyle, spor yöneticisi adaylarına, alanlarında sosyal, zihinsel ve fiziksel gelişim sağlama, sporu kitlelere yayma ve yaşam boyu spor yapma bilinç ve niteliklerini kazandırmayı amaçlamaktadır (Kurudirek, 2011).

Spor alan bilgisi eğitimi ile;

- a) Spor kavramının tanımlanması, geçmişten günümüze gelişiminin öğretimi
- b) Bir organizma olarak insanın yapısı ve bu yapının görevlerinin öğretimi
- c) Hareket ve antrenman bilimi öğretimi
- d) Her türlü spor branşının kuralları, teknik ve taktiklerinin öğretimi
- e) Tüm spor ve branşlarla ilgili tesis, malzeme ve donanım bilgisi öğretimi
- f) Sporla ilgili yazınbilimi inceleme, araştırma yapma ve yapılan çalışmaların değerlendirilmesi öğretimi gibi eğitimler her spor yöneticisi adayına kazandırılmaktadır (Sunay, 1998).

1.1.5.3. Spor Yöneticiliği Meslek Bilgisi

Meslek bilgisi, spor yöneticisi adaylarına, modern yönetim anlayışı, yönetim fonksiyonları ve yönetim ilke, yöntem ve kurallarının spor alanına uygulanması konusunda bilinç ve nitelik kazandırmayı amaçlamaktadır.

Spor yöneticiliği meslek bilgisi eğitimi ile;

1. Spor yöneticiliğini sevmek, benimsemek ve bu alanda çalışmaktan keyif almak
2. Yöneticilik ve liderliğin gerektirdiği özelliklere sahip olmak
3. Türk spor teşkilatının görev ve sorumluluklarını bilme
4. Spor mevzuatını bilme
5. Astlarına ve çevreye karşı tutarlı davranışlar sergileme
6. Sportif organizasyonlar düzenleme ve bu organizasyonlarda görev almak
7. Türk spor teşkilatıyla iletişim içerisinde bulunma
8. Uluslararası alandaki spor örgüt ve teşkilatları bilme
9. Modern yönetim anlayışı, fonksiyonları, ilke, yöntem ve kurallarını bilme
10. Toplumun spora yaklaşımları, beklentileri, istekleri ve ihtiyaçlarını bilme
11. Halk ile iç içe olup güçlü ilişkiler kurabilme
12. Ödül ve ceza olanaklarını etkili kullanabilme gibi davranışlar spor yöneticisi adaylarına kazandırılmaktadır (Gündoğdu ve Sunay, 2006).

1.2. Değer Kavramı

1.2.1. Değer Tanım ve Anlamı

Antik Yunan filozoflarından bu yana tartışılan değer kavramı Latince ‘‘valere’’ kökünden gelmektedir. Kavram ‘‘kıymetli olmak’’ veya ‘‘güçlü olmak’’ anlamlarını taşımaktadır (Bilgin, 1995). Değer kavramı birçok disiplinin üzerinde çalışma yaptığı bir olgudur. Literatür taramalarında değer kavramıyla ilgili Felsefe, Din, Psikoloji, Sosyoloji ve Antropoloji alanında birçok çalışmanın bulunduğu görülmüştür. Bütün bu alanlar değer kavramını kendi perspektifinden yorumlamış ve bunun sonucunda farklı değer tanımları yapmıştır.

Değerlerin ne olduğu, kaynağı, oluşumu, yapısı, diğer bilim dallarıyla olan ilişkisi ve farklı değişkenlerle incelemeleri yüzyıllar boyu bilim insanlarının araştırmalarına konu olmasına rağmen, hala bu soruların cevapları net bir şekilde açıklanamamaktadır. Bilim insanları değer kavramını kendi alanıyla ilgilenen kısmıyla açıklamaya çalışmış, bunun sonucunda da değer kavramının aslında tam olarak ne olduğu, neyi ifade ettiği anlaşılamamıştır. Literatürdeki değer tanımlarına bakıldığında, üzerinde en çok durulan kavramlar; inançlar, eğilimler, standartlar ve amaçlar olarak belirtilmektedir (Mehmedoğlu, 2006).

Değerin ahlak ve felsefi tanımına bakıldığında; belli hisleri, istekleri, ilgileri gayeleri ve gereksinimleri bulunan öznenin bir takım özellikler sahiplenerek sergilediği davranışlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Değer, bir ayırım olarak mevcut durum ile olması gerekeni ayırdığından her zaman pozitif ya da negatif bir şey şeklinde görülür. İktisadi açıdan ise değer kavramı; satımı yapılabilen bir ürün, eşya veya servisin maddi olarak karşılığı şeklinde karşımıza çıkmaktadır (Cevizci, 1999).

Allport, Vernon ve Lindzey (1960), ‘‘Değerlerin inançlar olduğunu ve bireylerin bu inançlardan hareketle davranışta bulunduklarını’’ belirtmiştir. Rokeach’de (1973) değerleri inanç olarak nitelendirmiştir. Ona göre ‘‘Değer, kişisel ve sosyal açıdan çeşitli davranışların ya da var olma içgüdüsünün, karşıtlarına tercih edilmesine dair daimi bir inançtır.’’ Güngör (1993) değer kavramını şu şekilde açıklamıştır; ‘‘Bir şeyin arzu edilebilir ya da edilemez olduğu hakkındaki inançtır.’’ Hofstede değer kavramını, ‘‘Belirli durumları diğerine tercih etme eğilimi.’’ diyerek açıklamaya çalışmıştır (Hofstede'den akt. Akçay, 2018).

Kluckhohn (1951) değerlerin ‘‘normatif standartlar olduğunu, yani değerlerin bütün insanların ilgilenmek durumunda olduğu ortak problemlerine aradıkları çözümlerde yattığını’’ belirtmiştir. Ona göre toplumların hayat tarzları, değer sistemleri tarafından

şekillendirilmektedir. Schwartz ve Bilsky ise değerlerin “motivasyonel (güdüsel) amaç çeşitlerinin bir yansıması” olduklarını ifade etmişlerdir. Schwartz ve Bilsky değerlerin; “fikir ve inançlar olduklarını, amaç ve davranışlarla ilişkili olduklarını, durum ötesi olduklarını, davranış ve olayların seçim ve değişimine rehberlik ettiklerini ve taşıdıkları önem derecesine göre sıralandıklarını” belirtmişlerdir (Schwartz ve Bilsky'den akt. Mehmedoğlu, 2013).

1.2.2. Değerlerin Özellikleri

Değer kavramından bahsederken, değerlerin özelliklerinden de bahsetmemiz gerekir. Nitekim değerlerin özellikleri, bir kavram olarak değer daha anlaşılır olmasını sağlayacaklardır. Doğan (2007), değerlerin özelliklerinin bilinmesi gerektiğini söylemektedir. Değer kavramının özelliklerini şu şekilde açıklar; değerler, davranışların çıkış noktalarıdır ve kişiden kişiye değişir, değer mantık yönü ağır basan değer türleri hiyerarşik bir yapıya sahiptir. Özgüven (2011) ise, değerlerin bireyler arasındaki birleştirici yönüne, değer kavramının yalnızca bilişsel bir kavram olmadığı; aynı zamanda duygu ve hislerle de bağlantılı olduğuna, sosyallik duygusu gereksinimi karşıladığına ve davranışları yönlendirmedeki özelliklerine dikkat çekmiştir.

Fichter (2002), değer kavramının özelliklerini şu şekilde sıralamıştır:

- Değerler topluma anlam kazandırır.
- Değerler, kişilerden çok toplumun çoğunluğu tarafından üzerinde uzlaşılan kavramlardır.
- Değerler bireyler tarafından ortak refahın korunması ve gereksinimlerin karşılanması için ciddiye alınır.
- Değerler toplumsal anlaşma ihtiyacı duyduğu için diğer değerli görünen öğelerden ayrılırlar (Fichter, 2002).

Schwartz ve Bilsky değerlerin özelliklerini şu maddelerde toplamıştır;

- İnanç özelliği barındıran değer türleri hislerden bağımsız olamamaktadır ve düşünce anlamı taşımamaktadırlar. Soyut ve kişiye özgü anlamları taşımaktadırlar.
- Değerler bireyin hedefleriyle ve bu hedeflerine ulaşmak için sergiledikleri davranışlarla ilişkilidir.
- Değerler birey davranışlarının seçilmesi, değişimi ve yönlendirilmesi noktalarında başvurulan standartlardır.
- Değerler kendi aralarında önem derecesine göre sıralanır ve bu sıralama değer önceliklerine göre bir sistem meydana getirir.

- Değerler değişken yapıdadır. Zaman içerisinde ihtiyaca göre değer sıralamasında değişiklikler olabilir (Kuşdil ve Kağıtçıbaşı, 2000).

Rokeach, değer kavramının içerdiği özellikleri aşağıdaki gibi gruplandırmıştır;

- Bireyin davranışına yol gösteren çok yönlü standartlardır.
- Bireyin kendini ifade etmesinde rehberlik eder.
- Başkalarını etkileme ve ikna etmede önemlidir.
- Bireyin, sosyal düzeyde belirli bir konum almasını sağlar.
- Bireyin politik ve dini tercihlerinde etkilidir.
- Bireyin kendisini veya bir başkasını değerlendirirken başvurduğu ölçütlerdir (Çalışkur ve Aslan, 2013).

1.2.3. Değerin İşlevleri

Değerler, toplum yaşantısında bireylerin sorun yaşamaması bağlamında önem arz etmektedir. Değerler, bireyleri ve yaşadıkları toplumu ortak bir paydada buluşturma görevi üstlenmektedir. Yine dayanışma, vatanseverlik, yardımlaşma, hoşgörü, anlayış gibi değerler kişilerarası ilişkilerin kalitesini artırarak toplumsal huzurun sağlanmasında önemli bir rol oynar. Buna karşın değerlerden yoksun bir toplumda huzur ve düzenden söz etmek söz konusu değildir. Değer yargıları olmayan bir toplum yaşantısında mevcut iklim kargaşa ve anarşi olmaktadır. Değerlerin, bireyin yaşadığı toplumda nasıl davranışlar sergilemesi gerektiği ve o toplumun bireylerden beklediği davranışlar konusunda, hem bireylere hem de topluma rehberlik etme işlevi vardır. Toplumca benimsenen ortak kabuller toplumsal birliğin yanında bireyin içsel olarak bütünleşmesinde önemlidir. Bundan dolayıdır ki, değerler insanların hem kendi yaşantılarında hem de toplumsal hayatta önemli işlevlere sahiptir (Kumbasar, 2011).

Toplumsal bütünlüğün korunmasında anahtar bir role sahip olan değerlerin toplumların sağlıklı geleceği için gelecek nesillere aktarılması önem teşkil etmektedir. Kişilerin içinde yaşadıkları toplumun veya grubun değerlerini bilmeleri toplumun veya grubun bulunduğu noktadan daha iyi bir noktaya gelmesi için önemlidir. Bunun aksi durumunda ise, toplumun ahlaki, ekonomik ve hukuki olarak gerilemesi içten bile değildir (Arslanoğlu, 2005). Değerlerin önemsenmediği bir yaşamda olumsuz durumlarla karşılaşılması kaçınılmazdır. Çünkü değerler bireylere karşılaştıkları problemler karşısında yol gösterirler. Demokratik bir toplumun temelinde de değerler yatar. Başkalarının haklarına saygı duymanın, otoriteye saygının, dayanışmanın var olduğu toplumlarda demokratik yaşam

kendini gösterecektir. Ayrıca değerler kişinin varoluş sebebini anlamlandırmasını, kendi etrafında meydana gelen olayları değerlendirmede ölçüt sunar (Akyol, 2010).

Fichter (2002), değerleri toplumda bir kontrol aracı, davranışların değerlendirildiği bir ölçüt olarak görmektedir. Ona göre, kişilerin neleri yapıp neleri yapamayacağı, nelerin ödüllendirilip nelerin cezalandırılacağı değerlere göre belirlenir. Buna ek olarak Fichter, değerlerin işlevlerini altı maddede ifade etmiştir:

1. Değerler bireyin ve toplulukların sosyal değerinin yargılanmasında ölçüt rolü üstlenir.
2. Değerler bireylerin maddi kültür nesnelere önem vermesini sağlar.
3. Değerler, toplumun benimsediği davranışları belirterek, bireylerin nasıl davranışlar sergilemeleri gerektiğinin farkına varmalarını sağlar.
4. Değerler, bireylerin sosyal rol kazanmasını, bu rolü benimsemesini ve role uygun davranması sağlarlar.
5. Değerler, bireyleri gelenek ve göreneklere uymaya yönlendirir.
6. Değerler, toplumda sosyal dayanışmayı sağlar (Fichter, 2002).

1.2.4. Değer Yaklaşımları

1.2.4.1. Milton Rokeach Değer Yaklaşımı

Değeri, bireyin yaşamına rehberlik eden standartlar olarak tanımlayan Rokeach, toplumsal tutum ve davranışların da belirleyicisi konumunda olduğunu ifade etmiştir. Rokeach'a göre her birey bir değer sistemine sahiptir ve değer sistemini ise tercih edilen davranış biçimleri veya varoluş amacı ile ilgili inançların kalıcı sistemi olarak tanımlamıştır. Rokeach, değerlerin süreklilik ve görecelik özelliklerine sahip olduğunu belirterek ilk olarak süreklilik özelliği üzerinde durmuştur. Ona göre, yaşam değerlerinin hem kalıcı hem de değişebilen özellikte olması gerektiğini belirtir. Değerlerin sabit olması durumunda bireylerin ve toplumların değişime açık olmayacağını; değişkenlik gösterdikleri takdirde ise bireylerin kişiliklerinin ve toplumun sürekliliğinin var olamayacağını ifade eder. Böyle bir durumda toplumların istedikleri sosyal sistemin kurulması ve devamı mümkün olacaktır. Görecelik özelliği ise şu şekilde açıklanabilir. Bir çocuk olgunlaşıp, geliştikçe bir değer diğer değerlerle çatıştığı sosyal durumlarda bulunacaktır. Birey gelişim sürecinde bu gibi durumlarla karşı karşıya kalarak deneyim kazanır ve değerler öncelik sırasına göre değerler sistemindeki yerini alır (Ünal ve Erciş, 2006).

Değerin bir inanç olduğunu ifade eden Rokeach, inançları da üç kısımda ele almıştır:

1. “Bir şeyin doğru veya yanlış olma durumunu gösteren tanımlayıcı ve varoluşsal inançlar.
2. İnancın objesinin iyi ya da kötü olduğunu değerlendiren değerlendirmeci inançlar.
3. Davranış amaçlarının veya araçlarının arzu edilebilir olup olmadığı hakkında sıkı kurallar koyucu ve yasaklayıcı inançlar” (Çalışkur ve Aslan, 2013).

Rokeach, inançlarda olduğu gibi tüm değer kavramlarının bilişsel ve davranışsal boyutları bulunduğunu ifade eder. Kişinin davranışlarını ve tercihlerini sahip olduğu değerler çerçevesinde sergileyerek hedeflerine ulaşmaya çalışması bilişsel boyutu temsil etmektedir. Bir değer kendisi ile ilgili bireyin duyularında oluşan hisleri duygusal boyutla ilişkilidir. Davranışsal boyut ise, değerlerin davranışlara rehberlik ve arabuluculuk yapma özelliği ile ilgilidir (Rokeach’tan akt. Özmete ve Algan, 2021).

Rokeach, değer kavramlarını ikiye ayrılmaktadır. Bunlar amaçsal ve araçsal değerlerden oluşmaktadır. Toplamda on sekiz değer türünü iki kategoride toplamıştır ve iki değer sistemi arasında fonksiyonel bir ilişki olduğundan bahsetmiştir. Bireylerin hayatlarında ulaşmaya çalıştıkları durumu (mutluluk, bilgelik) amaçsal; amaçsal değerlere ulaşmaları için benimsedikleri eylemler ise araçsal değerleri temsil etmektedir. Amaçsal değerler, arzu edilir, soyut, evrensel ve değişmez özellikler gösteren değerlerdir. Araçsal değerler ise amaçsal değerlere göre somut ve değişken kavramlar olmaktadır. Yine de, bu iki değer arasındaki ayrımı kesin çizgilerle ayırmak mümkün değildir (Korkmaz, 2013).

Rokeach, amaç ve araç değerleri kendi aralarında iki gruba ayırmıştır. Amaç değerler, birey ve toplum merkezli olarak; araç değerler ise moral ve yeterlilik olarak ikiye ayrılmıştır. Bilgelik, gerçek dostluk gibi değerleri birey merkezli grupta; mutluluk, özgürlük gibi değerleri ise toplum merkezli grupta değerlendirmiştir. Öte yandan araç değerlerde, dürüstlük yardımseverlik gibi değerler moral grubunda; kibarlık, sevecenlik gibi değerler ise yeterlilik grubunda değerlendirmiştir. Kişilerde birey merkezli değerlerin baskınlığı, toplum merkezli değerlerin önemini azaltacak; toplum merkezli değerlerin baskınlığı ise, birey merkezli değerlerin önemini azaltacaktır. Rokeach, yeterlilik boyutu değerlerinin bireysel odaklanmayı; moral boyutu değerlerinin ise davranış biçimlerini teslim ettiğini bildirmiştir (Çalışkur ve Aslan, 2013).

1.2.4.2. Shalom Schwartz Değer Yaklaşımı

Schwartz (1992), birey için hayatta ne önemli sorusuna verilen cevap niteliği taşıyan değerleri, kişiye yol gösterici ilkeler ve olayları değerlendirmesinde ona rehberlik eden arzu edilebilir hedefler olarak tanımlamaktadır. Bu hedefler bazen bilinçli bazen ise bilinç dışı

olarak kendilerini gösterir. Schwartz, değer yargılarının bireysel boyutundan evrensel boyutuna kadar geniş bir yelpazede mevcut olduklarını belirtmektedir. Bireyler tek bir değere önem verebileceği gibi birden fazla değere de önem verebilmektedir. Ayrıca, bireylerin biyolojik farklılıkları, toplumsal yaşamı ve farklı kültürlerin etkisi altında kalması gibi faktörlerinden dolayı bireyler değerlere farklı öncelikler verebilmektedir (Schwartz, 1992).

Schwartz, değerleri her bireyde doğuştan var olan aşağıda belirtilen üç evrensel gereksinimin bilişsel yansımaları olduğunu belirtmiş ve kişilerin hedeflerine ulaşabilmeleri için gereksinimlerini değerler biçiminde ifade etmesi gerektiğini vurgulamıştır (Schwartz, 1992).

1. Biyolojik ihtiyaçlar
2. Kişilerarası etkileşim ihtiyaçları
3. Toplamların sürekliliği için gereken ihtiyaçlar

Schwartz, birçok kültürde değerlerle ilgili yaptığı incelemelerinin sonunda, yukarıda belirtilen üç değişkene bağlı olarak değeri on farklı boyutta ele almış ve aşağıdaki gibi açıklamıştır:

- i. “Güç (power): Otorite, sosyal statü, kişiler üzerinde kontrol, maddi üstünlük, refah
- ii. Başarı (achievement): Başarılı olmak, yetkinlik, hırs, zekilik, sözü geçen biri olmak.
- iii. Hazcılık (hedonism): Keyif, hayattan tat almak.
- iv. Uyarılma (stimulation): Heyecanlı yaşam, değişken bir hayat yaşamak, cesur olma, girişkenlik.
- v. Öz-yönelim (self-direction): Özgürlük, yaratıcılık, kendi amaçlarını seçme, merak,
- vi. Evsenselcilik (universalism): İnsanların ve doğanın iyiliğini gözetmek, açık fikirli olma, sosyal adalet, eşitlik, hoşgörü,
- vii. İyilikseverlik (benevolence): Yardımseverlik, dürüstlük, bağışlayıcı olma, sorumluluk sahibi olma, sadık olma.
- viii. Geleneksellik (tradition): Hayatın kendine verdiklerini kabullenme, dindar olma, alçakgönüllülük, geleneklere saygı, ılımlı yaşam sürmek.
- ix. Uyum (conformity): Anne-babaya ve yaşlılara değer verme, kibar olma, itaatkâr olma, öz-disiplin.
- x. Güvenlik (security): Aile ve ulusal güvenlik, toplumsal düzen, temizlik, sağlıklı olmak, iyiliğe karşılık vermek.”

Schwartz (1992), yukarıda bahsedilen on değerin birbirinden bağımsız olarak yapılanmış boyutlardan çok bütüncül bir yapı sergilediğini belirtir. Ona göre, değerler birbirleriyle ilişki içerisinde ve birbirleriyle etkileşime girerek bir üst değeri ortaya çıkarırlar.

Schwartz, on farklı değer boyutunu karşılıklı zıtlık ve uyumluluk esasına göre iki ana boyut üzerinde gruplandırmaktadır. Bu iki ana boyuttan ilki Değişime açıklık- Muhafaza etme, diğeri ise Kendini aşma- Kendini gerçekleştirme olarak adlandırılmıştır. Değişime açıklık, ‘Öz-yönelim’ ve ‘Uyarılma’; Muhafaza etme, ‘Güvenlik’, ‘Uyum’ ve ‘Geleneksellik’; Kendini aşma, ‘Evrenselcilik’ ve ‘İyilikseverlik’; Kendini geliştirme, ‘Başarı’ ve ‘Güç’ değerlerinden oluşmaktadır. ‘Hazcılık’ ise hem Değişime Açıklık hem de Kendini Geliştirme değer gruplarının ortak unsuru konumundadır (Schwartz, 1992).

1.2.4.3. Clare W. Graves Değerler Yaklaşımı

Graves (1970), bireylerin yaşam biçimlerini ve değerlerini varoluşçu bir bakış açısıyla ele almıştır. Graves (1970), her sistemin kendine özgü değerleri olduğunu ve bu sistemlerin her birinde denge durumunu yakalayan bireyin bir üst basamağa geçeceğini belirtmiştir, ayrıca dengeyi başarı durumu olarak adlandırmıştır. Ona göre her denge durumunun kendine özgü psikolojik nitelikleri bulunur ve her denge durumunda değerlerin yanında düşünce, tercih, duygulanım ve güdüler mevcuttur. Kişi o düzeyde başarılıysa dengededir ve o düzeye ait psikolojiye sahip olduğu anlamına gelmektedir. Kişinin duyguları, düşünceleri, davranışları, ahlakı, güdüler, değerleri, tercihleri dengede olduğu düzeye uygundur. Graves (1970), bireylerin bir üst basamağa geçerken o basamağa hazır olmazlarsa yeni yapıya uyum sağlayamayacağını ve geri döneceğini ifade etmiştir. Graves’e göre, bulunduğu basamakta kendini hazır hisseden birey burada bu düzeye uygun değer yargılarını şekillendirmeye başlayacak ve kendi varlığının devamını sağlayacak önlemler alacaktır. Bireyler, varoluşsal hiyerarşik değer yapılanmalarının zorunlu ihtiyaçlarını karşılamaya devam ettikçe ve var olma ile ilgili yaşadığı problemlere çözüm ürettikçe yeni bir düzey ortaya çıkar ve birey, bu karşılaştığı yeni düzeyin problemleriyle yüzleşir. Yeni düzeyde karşılaşılan sorunlar, bireylerin kendi var oluş sorunlarıdır. Bu sebeple bireyler içerisinde bulundukları düzeye uygun değer sistemleri ve yaşam biçimleri geliştirmekte ve o yönde davranışlar sergilemektedir (Graves, 1970).

Graves, varoluş düzeylerini hiyerarşik yapı içerisinde yedi düzeyde sınıflandırmıştır:

1. Tepkisel Var Olma: Bu düzeyde bireylerin fizyolojik ihtiyaçları öncelik göstermektedir.

2.Geleneksel Var Olma: Bu düzeyde bireylerin bilinçaltında gerçekleşen var olma çabası vardır. Bireyler nesillerinin devam etmesini ister. Geleneksel var olma düzeyinde güvenlik ihtiyacı bir değer yargısı olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.Ben Merkezli Var Olma: Bu düzeyde birey benliğinin farkına varır. Bu düzeye ait değerler, bireylerin gereksinimlerini karşılamak amacıyla çevreyi kullanmasına ve yaşamını devam ettirmek amacıyla diğer bireyler üzerinde egemenlik kurmasına bağlı olarak belirlenmektedir.

4.Özverili Var Olma: Bu düzeyde dini değerler ön plana çıkar. Bireyler ölümden sonraki yaşamları için gerekli gördükleri değerlere önem verirler.

5.Materyalist Var Olma: Bu düzeyde bireyler Dünyayı keşfederek onu yönetmek ister. Rekabetçilik, bilimsellik, statü, başarı, sahip olma, şöhret, girişimcilik gibi değerler ön plandadır.

6.Toplumsal Var Olma: Bu düzeyde insani değerler ön plandadır. Toplum kendisi olarak bir bütün halinde değerlidir. İletişim, kişilik, saygınlık, haz ve hoşgörü gibi değerler önem kazanır.

7.Varoluş: Bu düzeyde bireylerin değer sistemleri kozmik gerçekliğe ve bilgiye dayalıdır. Toplumun çıkarları, farklı değerlere saygı, bağımsızlık ve kötü kullanılan otoriteye karşı itiraz ön plana çıkan değerlerdendir (Graves, 1970).

1.2.4.4.Geert Hofstede'in Değer Yaklaşımı

Hofstede, bireylerin olay ve olgular karşısında nasıl davranışlar sergileyeceklerini kestirebilmenin, bireyin kişilik özellikleri yanında olay ve olgulara da bağlı olduğunu belirtmiştir. Hofstede, bireylerin belirli olay ve olgular karşısında çoğu zaman aynı tepkileri verdiğini belirtmiş, bunu da bireylerin sahip oldukları durağan bir zihinsel program aracılığıyla gerçekleştiğini ifade etmiştir. Zihinsel programı değer ve kültür kavramlarıyla açıklamaya çalışan Hofstede, değerlerin zihinsel programda kayıtlı olduğunu ileri sürer. Değer yargıları, yoğunluk ve yön olarak bireylerin davranışlarının oluşmasına yardımcı olmaktadır. Yoğunluk değerın kabullenilmesini, yön ise değerlerin iyi ya da kötü olarak sınıflandırılmasını sağlamaktadır. Hofstede, bireylerin değer yargılarını kalıtsal, bireysel ve toplumsal etkileşim yoluyla kazandıklarını ifade etmektedir. Ona göre, kişinin içinde bulunduğu seçeneklerden birini diğerine tercih etmesinin sebebi kişinin sahip olduğu zihinsel programının yapısıdır. Bundan dolayıdır ki, farklı değer yargılarına sahip bireylerin farklı düşünmesi, farklı seçimler yapması olağandır (Öncül vd., 2016).

Bireyin beyin hücrelerinde fiziksel olarak kayıtlı soyut bir ifade olan zihinsel program

gözlenememekte fakat kişinin sözel ve sözel olamayan tepkileriyle bunun farkına varılabilmektedir. Hofstede, zihinsel programın evrensellik, kolektiflik ve bireysellik özelliklerine bağlı olarak hem bireyin kendisine özgü hem de başkalarıyla benzer olabileceğini ifade etmiştir. Gülmek, ağlamak, saldırganlık gibi biyolojik yapının sonucu olan davranışların yer aldığı evrensellik, tüm insanlık için ortak tepkileri içeren düzeydir. Kolektif düzey, belli bir grup veya kültürde bulunan bireylerin ortak faaliyetlerini kapsar. Bir toplumda üyelerin aynı dili kullanması, yemek alışkanlıklarındaki benzerlikler, yaşlılara saygı gösterilmesi gibi faaliyetler, kolektif düzey etkisiyle gerçekleşir. Kişisel seviyedeysen, kişiye özel ve benzeri olmayan yapıya sahiptir. Ona göre, bireyci bir kişilik oluşumu ve aynı kültür ortamında farklı davranışlar sergilenmesinin sebebi bireysel düzeydir (Karababa, 2019).

Değeri, belli bir durumun diğer duruma tercih edilmesi şeklinde tanımlayan Hofstede'ye göre, değerler rasyonel değildir ve insan yaşamının ilk yıllarında programlanmıştır. Hofstede'ye göre değerler birbirleriyle sürekli ilişki içerisinde ve bireyin sahip olduğu değerler birleşerek değerler sistemini oluştururlar. Hofstede ahlaki karar verme sürecinde etkin ve bireyin davranışları, yargıları ve algıları ile güçlü bir ilişki içerisinde olan dört kültürel boyuttan bahsetmektedir (Karababa, 2019):

1.Güç Aralığı: Bir toplumu oluşturan birey ve örgütlerin eşit güce sahip olmamasıyla ilgilidir. Toplumun üyeleri arasındaki güç farkı ve güçsüz bireylerin gücün eşit şekilde dağıtılmadığına olan inançları güç aralığını oluşturmaktadır. Güce sahip olanlar başkaları üzerinde etkiye sahip olma şansına sahiptir. Bazı toplumlarda belirli ailelerin üyesi olmak, belirli bir yaşta olmak ya da belirli okullardan mezun olmak bireylerin yetenek, gayret, deneyim ve teknik bilgileri gibi özellikleri göz önünde bulundurulmaksızın iltimas olarak kabul edilebilmektedir.

2. Erillik-Dışılık: Bu boyut toplumlarda cinsiyete yüklenen rolleri ifade eder. Başarı, para, rekabet ve diğer şeyler gibi baskın değerler erilliğe atfedilirken; insanlara saygı, iş birliği, kişilerarası samimi ilişkiler dışılıkla ilişkilendirilir. Bu değerlerle bir toplumun hangi yönünün ağır bastığı tahmin edilebilir.

3. Bireycilik ve Toplumculuk: Bir toplumdaki kişiler arasındaki ilişki-bağ durumunu gösteren bir boyuttur. Özgürlük, özerklik, kendi başına hareket etme gibi durumlar bireysellik ile eşlenirken; gruba uyma, birlikte hareket etme, güven toplumculuğa karşılık gelir. Bireyci toplumlarda, toplumu oluşturan bireylerin arasındaki ilişkiler kuvvetli değildir. Bu toplumlarda bireylerin kendi ilgi alanlarına göre davranışlarda bulunması normal karşılanmaktadır.

4. Belirsizlikten Kaçınma: Bu boyut, bilginin yeterli veya açık olmadığı kısaca

belirsiz olduğu durumlarda kültürün üyelerinin bilinmeyen karşısındaki korku ve tedirginliğini ortaya koyar. Böyle belirsizliğin olduğu toplumlarda kişilerin daha kesin doğrulara yönelmesi kaçınılmaz olacaktır (Saylık, 2019).

1.2.4.5.Allport, Vernon ve Lindzey'in Değerler Yaklaşımı

Allport ve arkadaşları altı boyuttan oluşan bir değer sisteminden söz etmektedir. Bu boyutların benimsenme düzeyi kişilerarası farklılaşmalar göstermekte, bir birey bir değere önem verirken, bir başkası için o değer önemsiz olarak nitelendirilebilmektedir. Bunun yanında birey bir veya birden fazla değere de sahip olabilir. Bireylerin farklı düzeyde önem verdiği bu değerler kişilerin yaşam amaçlarını belirleyip yaşam tarzına yön verebilmektedir. Altı değer boyutu şu şekildedir (Karababa, 2019):

Estetik Değer: Bu boyutta zarafet, ahenk, simetri, güzellik ön plandadır. Bu değere sahip bireyler karşılaştıkları her şeye estetik olarak yaklaşma eğilimindedirler.

Teorik Değer: Eleştirinin, rasyonel düşüncenin, gözlem gücünün ağır bastığı bu boyutta araştırmacı yönü gelişmiş kişiler bulunmaktadır.

Dini Değer: Evreni anlamının ön planda olduğu bu boyut kutsal öğeler taşıyan inançlar sistemine karşılık gelmektedir.

Siyasi Değer: Elde edilen güç aracılığıyla başkalarının üzerinde hâkimiyet kurmanın ağır bastığı boyuttur.

Sosyal Değer: Naziklik, sempatiklik, sevgi, yakın dostluklar kurmak, özverili olmak kavramları bu boyutu temsil eder. Bu değere sahip kişilerin amacı dostluklar kurarak gerçek sevgiyi elde etmektir.

Ekonomik Değer: Bu boyutta maddi olarak kendini iyi hissetmek önemlidir. Bu değere sahip kişilerin temel amacı ekonomik derecede başkalarını geçmektir (Allport'tan akt. Tagiuri, 1965).

1.2.4.6.Lynn R. Kahle'nin Değerler Yaklaşımı

Kahle, kişilerdeki değer değişimini deneyimlere ve başkalarıyla gerçekleştirilen etkileşimlere bağlamıştır. Kahle, davranışların temelinde tutumların, tutumların temelinde ise değerlerin bulunduğunu ileri sürmüştür. Kahle yaptığı araştırmalar sonucunda değeri sekiz boyutta ele almıştır (Beatty vd., 1985):

1.Ait Olma Değeri: Kişinin çevresindeki kişilerce (aile, arkadaş vb.) önemsenen bir birey olma gereksinimini ifade etmektedir.

2.Kendine Saygı Duyma Değeri: Yaşamda gerçekleştirdikleri ile kendine güvenen ve yaptıklarıyla onur duyan bir birey olmayı açıklamaktadır.

3.Güvende Olma Değeri: Karşılaşılabacak güçlüklerden ve problemlerden korunma ihtiyacını açıklamaktadır.

4.Hayattan Zevk Alma Değeri: Hayatta mutlu ve zevkli bir yaşam sürdürme isteğine karşılık gelmektedir.

5.Sıcak İlişkiler Kurma Değeri: Kişinin çevresindeki kişilerle yakın ilişkiler kurmasını ve aranılan biri olmayı istemesini ifade etmektedir.

6.Başkalarından Saygı Görme Değeri: Başkalarınca kabul gören ve saygı duyulan biri olma ihtiyacını ifade etmektedir.

7.Başarılı Olma Değeri: Kişinin istediği her şeye ulaşabilme isteğini açıklamaktadır.

8.Kişisel Gelişim Değeri: Kişinin kendiyle barışık olması ve yeteneklerini en etkin şekilde kullanabilmesini açıklamaktadır.

Kahle, ifade edilen değer boyutlarının sadece kişilerin sahip olduğu değerleri ortaya koymadığını aynı zamanda kişilik tanımlamalarını da gerçekleştirdiğini belirtmiştir. Daha sonra gerçekleştirilen çalışmalarda yukarıda belirtilen sekiz değer boyut, içe dönük ve dışa dönük olarak iki gruba ayrılmıştır. Başarılı olma, hayattan zevk alma, kişisel gelişim, sıcak ilişkiler kurma ve kendine saygı duyma değerleri içe dönük grupta toplanırken; ait olma, güvende olma ve başkalarından saygı görme değerleri dışa dönük grupta toplanmıştır. Kahle, değerlerin içe dönük boyutuna sahip bireylerin sorunlarını iç dünyalarına dayanarak çözdüklerini; dışa dönük boyuta sahip bireylerin ise yeteneklerini kullanmadıklarını ve fazla kadenci olduklarını ifade etmiştir (Sevtap ve Erciş, 2006).

1.2.4.7.Eduard Spranger'in Değerler Yaklaşımı

Spranger gerçekleştirdiği çalışmalarla kişilerin sahip olduğu değerlerine göre kişiliklerini ortaya koymaya çalışmış ve altı kişilik tipinden oluşan bir model oluşturmuştur:

1.Bilimsel Değer: Gerçeğin ve bilginin rasyonel ve bilimsel bir şekilde keşfedilmesine dayanır. Bu boyut çok işlevseldir.

2.Ekonomik Değer: İşlevsel ve pratik bir bakış açısından ortaya çıkar. Kullanılabilirlik ve maddi olgular ön plandadır.

3.Estetik Değer: Dünyaya sanatsal bir bakış açısıyla bakar. Belirli bir senaryoda biçim ve uyum bulmaya çalışır.

4.Sosyal Değer: Yorumlayıcı ve hayırsever bir bakış açısı hâkimdir. Sosyal etkileşim ön plandadır. Eylemin grup veya organizasyon üzerindeki etkisi bir bütün olarak değerlendirilir.

5.Politik Değer: Prestij ve güçle ilgilidir. Bu değer boyutuna sahip bireyler diğerlerini

yönetmek ister.

6.Dini Değer: Felsefi ve yorumlayıcı görüşlere dayanmaktadır. Dünyayı daha iyi bir yer haline getirmek ana amaçtır (Hall ve Davis'ten akt. Yazıcı, 2006).

1.2.4.8.Dilmaç ve Arıcak'ın Değerler Yaklaşımı

Dilmaç ve Arıcak (2012) değer gruplaması şu şekildedir:

- 1.Toplumsal Değerler:** Gösteriştan uzak, hayırseverlik, saygı, nezaket ve müsamaha değerlerini kapsar.
- 2.Kariyer Değerleri:** Eğitim, kalite ve kariyer değerlerini kapsar.
- 3.Entelektüel Değerler:** Akıl sağlığı, beden sağlığı, başarı ve bilgi değerlerini kapsar.
- 4.Maneviyat:** Din, ibadet, iç huzur ve iman değerlerini kapsar.
- 5.Materyalistik Değerler:** Mal/mülk, para ve statü değerlerini kapsar.
- 6.İnsan Onuru:** Şeref/onur, namus ve adalet değerlerini kapsar.
- 7.Romantik Değerler:** Haz/zevk, aşk ve eş/sevgili değerlerini kapsar.
- 8.Özgürlük:** Emek, bağımsızlık ve kültür değerlerini kapsar.
- 9.Fütüvvet:** Cesaret ve cömertlik değerlerini kapsar (Dilmaç ve Arıcak, 2012).

1.2.5. Felsefe ve Değer İlişkisi

Felsefede değer konusu Antik Çağ'a kadar uzanmaktadır. Değer, değerleme ve değerlendirme kavramları felsefi düşünürler için önemli araştırma konuları olmuştur. Felsefik açıdan değer kavramı, Sokrates ve Platon gibi düşünürlerce "iyi nedir?", "güzel nedir?" gibi sorularla açıklanmaya çalışılmıştır (Altuner, 2008).

Değer konusu felsefenin en temel konularından biridir ve Aksiyoloji disiplininin temel araştırma konusudur (Çetin ve Balanuye, 2015). Aksiyoloji yani değer felsefesi, değerlerin; var olup olmadıkları, yapıları, kaynağı gibi problemler ile ilgilenir. Aksiyolojinin temel araştırma konuları etik (ahlak felsefesi), estetik (sanat felsefesi) ve din felsefesidir (Bircan, 2015). Aksiyolojinin öncülerinden olan Kant, özellikle etik ve estetik konularındaki değerlendirmeleriyle alana önemli katkılar sağlamıştır. Fakat bir disiplin olarak aksiyoloji, ilk defa 20. yüzyılın başlarında Paul Lapie ve E. Von Hartmann tarafından ele alınmıştır(Çetintaş, 2015).

1.2.6. Sosyoloji ve Değer İlişkisi

Değerlerin sosyolojik açıdan incelenmesi uzun yıllar tartışma konusu olmuştur. Bu tartışmaların başlıca nedeni değerlerin öznel niteliğidir. Değerlerin bu durumundan dolayı bilimsel gerçekliği yansıtmayacağı tartışmaların başlangıç noktasını oluşturmaktadır. Buna rağmen değerlerin, son yıllarda diğer sosyal bilimler gibi sosyolojinin de araştırma alanı olması kabul edilen bir gerçektir. Özellikle bireylerin toplum yaşamına yönelik çalışmalarda değer araştırmaları gittikçe yaygınlaşmaktadır.

Sosyoloji ve değer ilişkisi bilim tarihi açısından çok eskiye dayanmaz. Bunun nedeni sosyolojinin kuruluşundan beri hâkim fikir olan bilimsel pozitivist paradigmadır. Bu anlayış değer araştırmalarını sosyolojik çalışma alanlarından uzaklaştıran en önemli neden olmuştur. Pozitivist paradigmaya göre değerler nesnel yargılar değildir. Bu paradigmanın temel tezi, bilimsel nesnelliğin değerlerden arındırılmış ve bağımsız olmasıyla sağlanabileceğidir. Ona göre bilim kişisel görüş, tavır, kanaat ve metafizik konularından bağımsız olmalıdır (Özensel, 2019).

Sosyolojinin kurucularından kabul edilen Emile Durkheim ve Max Weber'in birçok yaklaşımında değerleri toplumsal gerçekliğin bir parçası olarak ele almalarına rağmen sosyolojideki hâkim katı anlayış, değerleri sosyolojide bir araştırma konusu olmaktan uzun süre alıkoymuştur. Emile Durkheim'in (1897) "İntihar: Toplum Bilimsel Bir İnceleme" ve Max Weber'in (1905) "Protestan Ahlakı" çalışmalarında değerlerin, toplumsal yaşamda ne denli önemli olduğu açıkça ortaya koyulmuştur. Yapılan bu çalışmalardan sonraki süreçte değer temelli yaklaşımlar belirli kesintilerle de olsa sosyolojik çalışmalarda var olmaktadır (Özensel, 2019). Sosyolojide değer araştırmaları, Parsons ve arkadaşları tarafından yapılmış olan, "Sosyal Sistem" (1951) ve "Genel Aksiyon Teorisine Doğru" (1954) gibi çalışmalarla gündeme gelmiştir. Parsons, yaptığı bu çalışmalarla Değerler Sosyolojisinin kurucusu kabul edilmektedir (Parsons'tan akt. Korkmaz, 2013).

Değer sosyolojisi en kısa ve sade tanımıyla değerlerin sosyolojik analizi demektir. Bu bağlamda değer sosyolojisi, değerlerin tanımı, kaynağı, türleri, özellik ve işlevleri ile değer farklılaşmaları, çatışmaları ve değişimi gibi konuları inceler. Öte yandan değer sosyolojisinin araştırma konusu; yaş, cinsiyet, eğitim durumu, sosyokültürel ortam gibi değişkenlerle değer kavramı arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Değerler sosyolojisi, değerleri daha çok betimleyici ve deneysel bir yaklaşımla açıklama eğilimindedir (Korkmaz, 2013).

Değer sosyolojisi son dönemlerde ülkemizde önem kazanan çalışma alanlarından biri olmuştur. Teknolojinin gelişmesiyle hızla küreselleşen dünyada olduğu gibi, ülkemizde de kuşaklararası değer çatışmaları, değer değişimi ve değer erozyonu gibi konular değer

araştırmalarının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu denli önemli bir konu olan değer araştırmalarına ne yazık ki gereken önem verilmemektedir. Yapılan çalışmaların, derinlemesine ve kapsamlı olmaktan uzak, yüzeysel ve orta ölçekli olduğu söylenebilir (Korkmaz, 2013).

1.2.7. Yönetim Bilimi ve Değer İlişkisi

Değer kavramı tıpkı diğer bilim dallarıyla olduğu gibi yönetim bilimiyle de yakından ilişkilidir. Örgüt kültürünü oluşturan temel etmenler arasında olan örgütsel değerler, örgüt üyeleri arasındaki örgüt iklimi ve yine örgütlerde seçim ve ödül sistemi, ast-üst ilişkisi ve uyumu, karar alma stilleri, örgütsel iletişim ve örgütsel çatışma gibi konular değer kavramıyla açıklanabilir. Örgüt içerisindeki birey, davranışlarını değerlere göre belirler. Yine bu değerler örgütün amaç, görev, yetki ve sorumluluklarına meşruiyet kazandırır. Birey ve örgüt için değerlerin uyum içerisinde olması bir değerler sistemi oluşturur. Bu değerler sisteminin, örgütte bireylere amaç ve yön vermek, bireylerin birlikte çalışmasını sağlamak, iyi-kötü, doğru-yanlış, haklı-haksız gibi kavramları belirlemek ve davranışları bu kavramlara göre değerlendirmek, etkili iletişim sağlamak, bireyleri güdülemek ve olası çatışmaları yönetmek gibi başlıca işlevleri vardır (Turan vd., 2005).

Bu işlevlerin yanında değerler, yöneticilerin yönetim zihniyetini oluşturur. Burada bahsedilen zihniyet değerlerden oluşan bir sistemdir. Yönetim zihniyeti yöneticilerin, örgütle ilgili tutum ve davranışlarını etkilemekte, yönetici profillerini ve yönetim tarzlarını etkilemektedir. Bu bağlamda farklı yönetim zihniyeti olan yöneticilerin karşılaşacakları problemler karşısında farklı çözüm yolları izleyecekleri varsayılabilir. Bunun nedeni yöneticilerin aynı örgüt kültürüne sahip olsalar bile, sosyalleşme süreçlerinde değer kazanımlarının farklı olabilmesidir (Kaya ve Uysal, 2017).

Yönetim zihniyeti ve bahsedilen değer işlevlerinin yanında, yöneticilerin kişisel değerleri örgüt içi yönetici tutum ve davranışlarında da son derece önemlidir. Kişisel değerler, yöneticilerin düşüncelerini ve hislerini standardize eder, davranış ve kararlarına etki ederek, örgüt ideolojisini oluşturur. Değer kavramının yöneticilerin, karar alma süreci, yönetim başarısı ve diğer çalışanlarla ilişkilerine etkileri, aşağıda açıklanmıştır:

Yöneticilerin kişisel değerleri:

- Olaylara ve karşılaştıkları problemlere bakış açılarını etkiler,
- Problemlerin çözümü ve karar verme sürecinde etkilidir,
- Bireyler ve kurumlar arası iletişimi ve ilişkileri etkiler,
- Başarı algısı üzerinde etkisi vardır,

- Yöneticilerin örgütsel baskılar karşısında duruşu ve örgüt amaçlarını kabul etme veya reddetme durumlarını etkiler,
- Örgüt içi davranışların oluşturulmasında, doğru ve yanlış davranışların arasındaki farkı tanımlamada etkilidir,
- Yönetimsel performans üzerinde önemli bir etkisi vardır (Russell, 2001).

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, tarama modellerinden karşılaştırma türü ilişkisel tarama ile yapılmıştır. Karasar (2005) bu modeli şu şekilde açıklamıştır; “Tarama modelleri, geçmişte ya da şu anda var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir. Bu modellerde esas amaç, var olan durumu olduğu gibi betimlemektir. Karşılaştırma türü ilişkisel tarama modellerinde, en az iki değişken bulunup bunlardan birine göre gruplar oluşturularak diğer değişkene göre aralarında bir farklılaşma olup olmadığı incelenmektedir.”(Karasar, 2005).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini 2020-2021 eğitim ve öğretim yılında Türkiye ve KKTC’deki üniversitelerin, beden eğitimi ve spor yüksekokulları ile spor bilimleri fakültelerinin spor yöneticiliği bölümlerinde öğrenim gören toplamda 21.898 (YÖK, 2021) öğrenci oluşturmaktadır.

Örneklem grubunu ise, araştırma evreninin içerisinde yer alan çeşitli üniversitelerin (İnönü Üniversitesi, Bingöl Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, Karabük Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ve Yakın Doğu Üniversitesi) spor yöneticiliği bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem grubu, basit rastgele örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Basit rastgele örneklem yöntemi, evrendeki elemanların tek tek eşit seçilme şansına sahip oldukları örnekleme türüdür (Ergin, 1994). Araştırmanın örneklem grubuna ait bilgiler Tablo 2.1’de verilmiştir.

Tablo 2.1 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özelliklerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

		<i>F</i>	%
Cinsiyet	Kadın	165	40,8
	Erkek	239	59,2
Yaş	18-19	63	15,6
	20-21	149	36,9
	22-23	101	25,0
	24-25	49	12,1
	26 ve Üzeri	42	10,4
Üniversite	İnönü Üniversitesi	55	13,6
	Akdeniz Üniversitesi	74	18,3
	Karabük Üniversitesi	82	20,3
	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	38	9,4
	Kastamonu Üniversitesi	46	11,4
	Bingöl Üniversitesi	25	6,2
	Ankara Üniversitesi	41	10,1
	Yakın Doğu Üniversitesi	43	10,6
Sınıf	1.Sınıf	111	27,5
	2.Sınıf	116	28,7
	3.Sınıf	78	19,3
	4.Sınıf	99	24,5
Mezun Olunan Lise Türü	Anadolu Lisesi	218	54,0
	İmam Hatip Lisesi	33	8,2
	Meslek Lisesi	89	22,0
	Spor Lisesi	46	11,4
	Özel Okul	18	4,5
Gelir Durumu	Geliri Giderinden Az	117	29,0
	Geliri Giderine Eşit	233	57,7
	Geliri Giderinden Fazla	54	13,4
Anne Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	67	16,6
	İlkokul	190	47,0
	Ortaokul	46	11,4
	Lise	76	18,8
	Üniversite	25	6,2
Baba Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	11	2,7
	İlkokul	157	38,9
	Ortaokul	85	21,0
	Lise	91	22,5
	Üniversite	60	14,9
Toplam		404	100,0

2.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada yer alan katılımcıların değer yargılarını belirlemek için Dilmaç, Arıacak ve Cesur (2014) tarafından geliştirilen “Değerler Ölçeği” kullanılmıştır. Ayrıca söz konusu ölçek ile birlikte katılımcıların demografik bilgilerini elde edebilmek için 9 soruyu kapsayan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

2.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Çalışmanın birinci bölümünde, katılımcılara ait demografik bilgileri belirlemek amacıyla ‘‘kişisel bilgi formu’’ uygulanmıştır. Bu formda katılımcıların; cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri üniversite, sınıf düzeyleri, mezun olunan lise türü, ekonomik durum, anne ve babanın eğitim durumu gibi sorular yer almaktadır.

2.3.2. Değerler Ölçeği

Katılımcıların değer yargılarının belirlenmesi için veri toplama aracı olarak Dilmaç, Arıacak ve Cesur (2014) tarafından geliştirilen “Değerler Ölçeği” kullanılmıştır. 10’lu Likert tipi olarak hazırlanan bu ölçek 39 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, “hiç önemli değil” yanıtı ile “çok önemli” yanıtı arasında önemsizden önemliye doğru 0’dan 9’a kadar dereceleme ile yapılmıştır. Dokuz alt faktörden oluşan ölçek, toplam varyansın %64.74’ünü açıklamaktadır. Dilmaç, Arıacak ve Cesur (2014) tarafından geliştirilen Değerler Ölçeği’nin faktörler bazında Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayıları da ilgili araştırmacılar tarafından hesaplanmıştır. Analiz sonucunda “Toplumsal Değerler” için .90, “Kariyer Değerleri” için .80, “Entellektüel Değerler” için .78, “Maneviyat” için .81, “Materyalistik Değerler” için .78, “İnsan Onuru” için .61, “Romantik Değerler” için .66, “Özgürlük” için .65 ve “Fütüvvet” için .63 olarak hesaplanmıştır. Değerler Ölçeğinin çalışmamıza ait bilgileri ise Tablo 2.2’de verilmiştir.

Tablo 2.2 Değerler Ölçeğine Ait Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayıları

	<i>Madde Numaraları</i>	<i>Madde Sayısı</i>	<i>Güvenirlik Katsayısı</i>
Toplumsal	16, 27, 28, 31, 32, 35, 36, 37, 38, 39	10	.88
Kariyer	10, 12, 20, 21, 22	5	.78
Entelektüel	2, 4, 5, 6, 9, 23	6	.80
Maneviyat	11, 17, 18, 19	4	.86
Materyalist	25, 30, 33	3	.69
İnsan Onuru	1, 26, 34	3	.41
Romantik	3, 14, 15	3	.69
Özgürlük	13, 24, 29	3	.50
Fütüvvet	7, 8	2	.68

2.4.Verilerin Analizi

Analizi yapmadan önce verilerin normal dağılıma uygunluğunu kontrol etmek amacıyla Kolmogorov-Smirnov testi yapılmıştır. Bu analiz sonucu verilerin normal dağılım göstermediği görülmüştür ($p<.05$). Verilerin normal dağılmadığı durumlarda parametrik olmayan testler kullanılmaktadır. Bu sebeple değişkenler arası farklılıkları belirlemek için ikili gruplarda Mann Whitney-U Testi, üç ve üzeri gruplarda Kruskal Wallis H Testi kullanılmıştır. Ayrıca, bu analizler sonucu çıkan farklılıkların hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla Mann-Whitney U testleri uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi .05 olarak alınmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

3.1. Bulgular

Tablo 3.1 Değerler Ölçeğine Ait Normallik Testi Analizi Sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov		
	İstatistik	sd	p
Toplumsal	,256	404	,000
Kariyer	,209	404	,000
Entelektüel	,251	404	,000
Maneviyat	,197	404	,000
Materyalist	,108	404	,000
İnsan Onuru	,287	404	,000
Romantik	,099	404	,000
Özgürlük	,262	404	,000
Fütüvvet	,256	404	,000

Tablo 3.1’de Değerler ölçeğinin alt boyutlarına ait Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonuçları verilmiştir. Tabloya göre verilerin normal dağılmadığı ($p < .05$) görülmüştür. Verilerin normal dağılmadığı durumlarda parametrik olmayan testler kullanılmaktadır. Bu sebeple değişkenler arası farklılıkları belirlemek için ikili gruplarda Mann Whitney-U Testi, üç ve üzeri gruplarda Kruskal Wallis H Testi kullanılmıştır.

Tablo 3.2 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Değerler Ölçeğinden Elde Edilen Minimum, Maksimum, Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	Min.	Max.	Ort.	Std. Sapma
Toplumsal	4,30	9,00	8,51	,738
Özgürlük	4,33	9,00	8,47	,790
Entelektüel	1,33	9,00	8,43	,838
İnsan Onuru	3,33	9,00	8,34	1,013
Kariyer	3,20	9,00	8,21	,973
Fütüvvet	1,00	9,00	8,06	1,254
Maneviyat	1,50	9,00	7,31	1,974
Materyalist	,00	9,00	6,86	1,679
Romantik	,33	9,00	6,59	1,864

Tablo 3.2’de çalışmaya katılan öğrencilerin değerler ölçeğinin alt boyutlarına ait betimsel istatistikleri görülmektedir. Analiz sonucunda, öğrenciler en yüksek puanı “Toplumsal” alt boyutunda ($8,51 \pm 7,38$) ve en düşük puanı “Romantik” alt boyutunda ($6,59 \pm 1,864$) almışlardır.

Tablo 3.3 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Değerler Ölçeği Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Mann-Whitney-U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Toplumsal	Kadın	165	213,97	35304,50	17825,5	,087
	Erkek	239	194,58	46505,50		
Kariyer	Kadın	165	213,29	35192,50	17937,5	,117
	Erkek	239	195,05	46617,50		
Entelektüel	Kadın	165	210,79	34780,00	18350,0	,219
	Erkek	239	196,78	47030,00		
Maneviyat	Kadın	165	193,90	31993,50	18298,5	,211
	Erkek	239	208,44	49816,50		
Materyalist	Kadın	165	221,00	36465,50	16664,5	,008*
	Erkek	239	189,73	45344,50		
İnsan Onuru	Kadın	165	194,30	32060,00	18365,0	,199
	Erkek	239	208,16	49750,00		
Romantik	Kadın	165	190,32	31402,00	17707,0	,081
	Erkek	239	210,91	50408,00		
Özgürlük	Kadın	165	212,12	34999,00	18131,0	,138
	Erkek	239	195,86	46811,00		
Fütüvvet	Kadın	165	210,03	34655,50	18474,5	,251
	Erkek	239	197,30	47154,50		

Tablo 3.3’de Değerler ölçeğinin alt boyutlarının puan ortalamalarının çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre farklılaşma durumunu belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testinin sonuçları görülmektedir. Tabloya göre “Toplumsal” alt boyutunda ($U=17963,5$, $p>.05$), “Kariyer” alt boyutunda ($U=17937,5$, $p>.05$), “Entelektüel” alt boyutunda ($U=18350,0$, $p>.05$), “Maneviyat” alt boyutunda ($U=18298,5$, $p>.05$), “İnsan Onuru” alt boyutunda ($U=18365,0$, $p>.05$), “Romantik” alt boyutunda ($U=17707,0$, $p>.05$), “Özgürlük” alt boyutunda ($U=18131,0$, $p>.05$) ve “Fütüvvet” alt boyutunda ($U=18474,5,5$, $p>.05$) öğrencilerin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Ancak “Materyalist” alt boyutunda ($U=16664,5$, $p<.05$) öğrencilerin cinsiyetlerine göre anlamlı bir

farklılık tespit edilmiştir. Anlamlı farklılığın erkekler lehine olduğu görülmüştür (Sıra Ort. Erkek<Sıra Ort. Kadın).

Tablo 3.4 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Yaşlarına Göre Değerler Ölçeğinin Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	Yaş	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Toplumsal	(1) 18-19	63	183,91	4	3,281	,512	
	(2) 20-21	149	206,31				
	(3) 22-23	101	212,87				
	(4) 24-25	49	191,41				
	(5) 26 ve üzeri	42	204,89				
Kariyer	(1) 18-19	63	179,90	4	4,605	,330	
	(2) 20-21	149	212,67				
	(3) 22-23	101	194,86				
	(4) 24-25	49	205,54				
	(5) 26 ve üzeri	42	215,17				
Entelektüel	(1) 18-19	63	180,83	4	4,134	,388	
	(2) 20-21	149	210,80				
	(3) 22-23	101	207,44				
	(4) 24-25	49	207,38				
	(5) 26 ve üzeri	42	187,99				
Maneviyat	(1) 18-19	63	197,14	4	5,482	,241	
	(2) 20-21	149	212,49				
	(3) 22-23	101	193,09				
	(4) 24-25	49	221,14				
	(5) 26 ve üzeri	42	175,96				
Materyalist	(1) 18-19	63	195,44	4	3,921	,417	
	(2) 20-21	149	207,63				
	(3) 22-23	101	200,31				
	(4) 24-25	49	222,10				
	(5) 26 ve üzeri	42	177,29				
İnsan Onuru	(1) 18-19	63	192,09	4	1,613	,806	
	(2) 20-21	149	198,27				
	(3) 22-23	101	210,22				
	(4) 24-25	49	208,04				
	(5) 26 ve üzeri	42	208,12				
Romantik	(1) 18-19	63	169,44	4	12,137	,016*	1<2, 5 2<5 3<5
	(2) 20-21	149	206,44				
	(3) 22-23	101	195,23				
	(4) 24-25	49	209,27				
	(5) 26 ve üzeri	42	247,69				
Özgürlük	(1) 18-19	63	184,53	4	3,353	,501	
	(2) 20-21	149	208,14				
	(3) 22-23	101	202,34				
	(4) 24-25	49	217,02				
	(5) 26 ve üzeri	42	192,90				
Fütüvvet	(1) 18-19	63	191,20	4	9,091	,059	
	(2) 20-21	149	221,00				
	(3) 22-23	101	199,42				
	(4) 24-25	49	195,84				
	(5) 26 ve üzeri	42	169,01				

Tablo 3.4'te Değerler ölçeğinin alt boyutlarının puan ortalamalarının çalışmaya katılan öğrencilerin yaşlarına göre farklılaşma durumunu belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testinin sonuçları görülmektedir. Tabloya göre “Toplumsal” alt boyutunda ($X^2=3,281$, $sd=4$, $p>.05$), “Kariyer” alt boyutunda ($X^2=4,605$, $sd=4$, $p>.05$), “Entelektüel” alt boyutunda ($X^2=4,134$, $sd=4$, $p>.05$), “Maneviyat” alt boyutunda ($X^2=5,482$, $sd=4$, $p>.05$), “Materyalist” alt boyutunda ($X^2=3,921$, $sd=4$, $p>.05$), “İnsan Onuru” alt boyutunda ($X^2=1,613$, $sd=4$, $p>.05$), “Özgürlük” alt boyutunda ($X^2=3,353$, $sd=4$, $p>.05$) ve “Fütüvvet” alt boyutunda ($X^2=9,091$, $sd=4$, $p>.05$) öğrencilerin yaşlarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Ancak “Romantik” alt boyutunda ($X^2=12,137$, $sd=4$, $p<.05$) öğrencilerin yaşlarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır. Analiz sonucunda ortaya çıkan farklılar tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3.5 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Eğitim Gördükleri Üniversitelerine Göre Değerler Ölçeğinin Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	Üniversite	N	Sıra Ortalaması	sd	X^2	p	Anlamlı Fark
Toplumsal	(1) İnönü Üniversitesi	55	243,70	7	15,732	,028*	1>2, 3, 5, 7, 8 6>3, 5, 7
	(2) Akdeniz Üniversitesi	74	190,07				
	(3) Karabük Üniversitesi	82	191,44				
	(4) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	38	211,97				
	(5) Kastamonu Üniversitesi	46	173,49				
	(6) Bingöl Üniversitesi	25	241,22				
	(7) Ankara Üniversitesi	41	196,05				
	(8) Yakın Doğu Üniversitesi	43	198,58				
Kariyer	(1) İnönü Üniversitesi	55	207,10	7	6,298	,505	
	(2) Akdeniz Üniversitesi	74	192,79				
	(3) Karabük Üniversitesi	82	192,16				
	(4) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	38	214,96				
	(5) Kastamonu Üniversitesi	46	191,18				
	(6) Bingöl Üniversitesi	25	243,98				
	(7) Ankara Üniversitesi	41	195,16				
	(8) Yakın Doğu Üniversitesi	43	217,02				
Entelektüel	(1) İnönü Üniversitesi	55	226,50	7	8,546	,287	
	(2) Akdeniz Üniversitesi	74	179,89				
	(3) Karabük Üniversitesi	82	205,14				
	(4) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	38	206,07				
	(5) Kastamonu Üniversitesi	46	199,20				
	(6) Bingöl Üniversitesi	25	237,20				
	(7) Ankara Üniversitesi	41	190,61				
	(8) Yakın Doğu Üniversitesi	43	197,22				
Maneviyat	(1) İnönü Üniversitesi	55	235,15	7	35,133	,000*	1>2, 4, 7, 8 6>1, 2, 3, 4, 5, 7, 8 3>7
	(2) Akdeniz Üniversitesi	74	187,35				
	(3) Karabük Üniversitesi	82	216,74				
	(4) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	38	181,41				
	(5) Kastamonu Üniversitesi	46	197,83				
	(6) Bingöl Üniversitesi	25	294,98				
	(7) Ankara Üniversitesi	41	148,71				
	(8) Yakın Doğu Üniversitesi	43	180,81				
Materyalist	(1) İnönü Üniversitesi	55	182,89	7	15,448	,031*	8>1

Üniversite	N	Sıra Ortalaması	sd	X^2	p	Anlamlı Fark
(2) Akdeniz Üniversitesi	74	218,81				2>4
(3) Karabük Üniversitesi	82	182,61				6>1, 3, 4
(4) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	38	168,09				8>3, 4
(5) Kastamonu Üniversitesi	46	205,80				
(6) Bingöl Üniversitesi	25	243,34				
(7) Ankara Üniversitesi	41	207,55				
(8) Yakın Doğu Üniversitesi	43	235,76				
İnsan Onuru			7	24,316	,001*	
(1) İnönü Üniversitesi	55	246,80				1>2, 3, 4, 5, 7, 8
(2) Akdeniz Üniversitesi	74	174,20				3>2
(3) Karabük Üniversitesi	82	211,50				6>2, 4, 5, 7, 8
(4) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	38	197,49				
(5) Kastamonu Üniversitesi	46	184,73				
(6) Bingöl Üniversitesi	25	253,64				
(7) Ankara Üniversitesi	41	187,98				
(8) Yakın Doğu Üniversitesi	43	184,94				
Romantik			7	13,631	,058	
(1) İnönü Üniversitesi	55	193,20				
(2) Akdeniz Üniversitesi	74	227,76				
(3) Karabük Üniversitesi	82	170,95				
(4) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	38	210,71				
(5) Kastamonu Üniversitesi	46	202,98				
(6) Bingöl Üniversitesi	25	177,66				
(7) Ankara Üniversitesi	41	212,01				
(8) Yakın Doğu Üniversitesi	43	228,70				
Özgürlük			7	11,199	,130	
(1) İnönü Üniversitesi	55	232,51				
(2) Akdeniz Üniversitesi	74	193,27				
(3) Karabük Üniversitesi	82	181,76				
(4) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	38	210,72				
(5) Kastamonu Üniversitesi	46	190,95				
(6) Bingöl Üniversitesi	25	237,12				
(7) Ankara Üniversitesi	41	199,49				
(8) Yakın Doğu Üniversitesi	43	207,40				
Fütüvvet			7	4,678	,699	
(1) İnönü Üniversitesi	55	198,07				
(2) Akdeniz Üniversitesi	74	205,24				
(3) Karabük Üniversitesi	82	194,59				
(4) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	38	202,99				
(5) Kastamonu Üniversitesi	46	208,76				
(6) Bingöl Üniversitesi	25	233,74				
(7) Ankara Üniversitesi	41	181,43				
(8) Yakın Doğu Üniversitesi	43	213,34				

Tablo 3.5’de Değerler ölçeğinin alt boyutlarının puan ortalamalarının çalışmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversitelere göre farklılaşma durumunu belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testinin sonuçları görülmektedir. Tabloya göre “Kariyer” alt boyutunda ($X^2=6,298$, $sd=7$, $p>.05$), “Entelektüel” alt boyutunda ($X^2=8,546$, $sd=7$, $p>.05$), “Romantik” alt boyutunda ($X^2=13,631$, $sd=7$, $p>.05$), “Özgürlük” alt boyutunda ($X^2=11,199$, $sd=7$, $p>.05$) ve “Fütüvvet” alt boyutunda ($X^2=4,678$, $sd=7$, $p>.05$) öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversitelere göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Ancak “Toplumsal” alt boyutunda ($X^2=15,732$, $sd=7$, $p<.05$), “Maneviyat” alt boyutunda ($X^2=35,133$, $sd=7$, $p<.05$), “Materyalist” alt boyutunda ($X^2=15,448$, $sd=7$, $p<.05$) ve “İnsan Onuru” alt

boyutunda ($X^2=24,316$, $sd=7$, $p<.05$) öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversitelere göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır. Analiz sonucunda ortaya çıkan farklılar tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3.6 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Değerler Ölçeğinin Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	Sınıf Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	sd	X^2	p	Anlamlı Fark
Toplumsal	(1) 1.Sınıf	111	205,05	3	,213	,975	
	(2) 2.Sınıf	116	204,32				
	(3) 3.Sınıf	78	200,84				
	(4) 4.Sınıf	99	198,81				
Kariyer	(1) 1.Sınıf	111	206,18	3	1,408	,704	
	(2) 2.Sınıf	116	206,64				
	(3) 3.Sınıf	78	188,76				
	(4) 4.Sınıf	99	204,34				
Entelektüel	(1) 1.Sınıf	111	195,56	3	2,476	,480	
	(2) 2.Sınıf	116	208,29				
	(3) 3.Sınıf	78	190,49				
	(4) 4.Sınıf	99	212,96				
Maneviyat	(1) 1.Sınıf	111	206,40	3	4,452	,217	
	(2) 2.Sınıf	116	216,28				
	(3) 3.Sınıf	78	200,16				
	(4) 4.Sınıf	99	183,83				
Materyalist	(1) 1.Sınıf	111	189,73	3	7,075	,070	
	(2) 2.Sınıf	116	225,37				
	(3) 3.Sınıf	78	187,76				
	(4) 4.Sınıf	99	201,63				
İnsan Onuru	(1) 1.Sınıf	111	213,07	3	6,899	,075	
	(2) 2.Sınıf	116	208,61				
	(3) 3.Sınıf	78	174,56				
	(4) 4.Sınıf	99	205,51				
Romantik	(1) 1.Sınıf	111	173,77	3	13,520	,004*	1<3, 4 2<4
	(2) 2.Sınıf	116	196,88				
	(3) 3.Sınıf	78	218,46				
	(4) 4.Sınıf	99	228,73				
Özgürlük	(1) 1.Sınıf	111	207,69	3	2,563	,464	
	(2) 2.Sınıf	116	194,01				
	(3) 3.Sınıf	78	193,53				
	(4) 4.Sınıf	99	213,69				
Fütüvvet	(1) 1.Sınıf	111	204,15	3	1,708	,635	
	(2) 2.Sınıf	116	208,26				
	(3) 3.Sınıf	78	207,08				
	(4) 4.Sınıf	99	190,29				

Tablo 3.6’da Değerler ölçeğinin alt boyutlarının puan ortalamalarının çalışmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeylerine göre farklılaşma durumunu belirlemek amacıyla yapılan

Kruskal Wallis H testinin sonuçları görülmektedir. Tabloya göre “Toplumsal” alt boyutunda ($X^2=,213$, $sd=3$, $p>.05$), “Kariyer” alt boyutunda ($X^2=1,408$, $sd=3$, $p>.05$), “Entelektüel” alt boyutunda ($X^2=2,476$, $sd=3$, $p>.05$), “Maneviyat” alt boyutunda ($X^2=4,452$, $sd=3$, $p>.05$), “Materyalist” alt boyutunda ($X^2=7,075$, $sd=3$, $p>.05$), “İnsan Onuru” alt boyutunda ($X^2=6,899$, $sd=3$, $p>.05$), “Özgürlük” alt boyutunda ($X^2=2,563$, $sd=3$, $p>.05$) ve “Fütüvvet” alt boyutunda ($X^2=1,708$, $sd=3$, $p>.05$) öğrencilerin sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Ancak “Romantik” alt boyutunda ($X^2=13,520$, $sd=3$, $p<.05$) öğrencilerin sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır. Analiz sonucunda ortaya çıkan farklılar tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3.7 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Değerler Ölçeğinin Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	Mezun Olunan Lise Türü	N	Sıra Ortalaması	sd	X^2	p	Anlamlı Fark
Toplumsal	(1) Anadolu	218	208,83	4	8,091	,088	
	(2) İmam Hatip	33	206,80				
	(3) Mesleki	89	207,03				
	(4) Spor	46	158,40				
	(5) Özel Okul	18	208,28				
Kariyer	(1) Anadolu	218	202,07	4	,352	,986	
	(2) İmam Hatip	33	198,71				
	(3) Mesleki	89	207,36				
	(4) Spor	46	201,99				
	(5) Özel Okul	18	191,92				
Entelektüel	(1) Anadolu	218	205,35	4	8,017	,091	
	(2) İmam Hatip	33	226,36				
	(3) Mesleki	89	201,07				
	(4) Spor	46	164,13				
	(5) Özel Okul	18	229,36				
Maneviyat	(1) Anadolu	218	201,34	4	10,823	,029*	2>1, 3, 4
	(2) İmam Hatip	33	254,12				
	(3) Mesleki	89	204,59				
	(4) Spor	46	168,33				
	(5) Özel Okul	18	198,94				
Materyalist	(1) Anadolu	218	202,94	4	5,626	,229	
	(2) İmam Hatip	33	168,18				
	(3) Mesleki	89	219,71				
	(4) Spor	46	188,21				
	(5) Özel Okul	18	211,56				
İnsan Onuru	(1) Anadolu	218	201,23	4	4,110	,391	
	(2) İmam Hatip	33	223,55				
	(3) Mesleki	89	211,62				
	(4) Spor	46	181,12				
	(5) Özel Okul	18	188,86				

Romantik	(1) Anadolu	218	214,56	4	7,172	,127	
	(2) İmam Hatip	33	181,89				
	(3) Mesleki	89	200,97				
	(4) Spor	46	173,77				
	(5) Özel Okul	18	175,25				
Özgürlük	(1) Anadolu	218	212,18	4	7,435	,115	
	(2) İmam Hatip	33	208,79				
	(3) Mesleki	89	197,76				
	(4) Spor	46	166,24				
	(5) Özel Okul	18	189,83				
Fütüvvet	(1) Anadolu	218	211,76	4	11,944	,018*	4<1, 2, 3, 5
	(2) İmam Hatip	33	207,97				
	(3) Mesleki	89	202,08				
	(4) Spor	46	151,09				
	(5) Özel Okul	18	213,72				

Tablo 3.7’de Değerler ölçeğinin alt boyutlarının puan ortalamalarının çalışmaya katılan öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre farklılaşma durumunu belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testinin sonuçları görülmektedir. Tabloya göre “Toplumsal” alt boyutunda ($X^2=8,091$, $sd=4$, $p>.05$), “Kariyer” alt boyutunda ($X^2=,352$, $sd=4$, $p>.05$), “Entelektüel” alt boyutunda ($X^2=8,017$, $sd=4$, $p>.05$), “Materyalist” alt boyutunda ($X^2=5,626$, $sd=4$, $p>.05$), “İnsan Onuru” alt boyutunda ($X^2=4,110$, $sd=4$, $p>.05$), “Romantik” alt boyutunda ($X^2=7,172$, $sd=4$, $p>.05$) ve “Özgürlük” alt boyutunda ($X^2=7,435$, $sd=4$, $p>.05$) öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Ancak “Maneviyat” alt boyutunda ($X^2=10,823$, $sd=4$, $p<.05$) ve “Fütüvvet” alt boyutunda ($X^2=11,944$, $sd=4$, $p<.05$) öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır. Analiz sonucunda ortaya çıkan farklılar tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3.8 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Aile Gelir Durumuna Göre Değerler Ölçeğinin Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	Gelir Durumu	N	Sıra Ortalaması	sd	X^2	p	Anlamlı Fark
Toplumsal	(1) Geliri Giderinde Az	117	216,32				
	(2) Geliri Giderine Eşit	233	191,97	2	4,883	,087	
	(3) Geliri Giderinden Fazla	54	217,96				
Kariyer	(1) Geliri Giderinde Az	117	208,27				
	(2) Geliri Giderine Eşit	233	194,92	2	2,985	,225	
	(3) Geliri Giderinden Fazla	54	222,70				
Entelektüel	(1) Geliri Giderinde Az	117	209,18				
	(2) Geliri Giderine Eşit	233	199,97	2	,585	,746	
	(3) Geliri Giderinden Fazla	54	198,94				
Maneviyat	(1) Geliri Giderinde Az	117	210,47				
	(2) Geliri Giderine Eşit	233	202,12	2	1,569	,456	
	(3) Geliri Giderinden Fazla	54	186,87				
Materyalist	(1) Geliri Giderinde Az	117	190,15				
	(2) Geliri Giderine Eşit	233	200,59	2	6,266	,044*	3>1, 2
	(3) Geliri Giderinden Fazla	54	237,49				
İnsan Onuru	(1) Geliri Giderinde Az	117	216,00				
	(2) Geliri Giderine Eşit	233	196,22	2	2,704	,259	
	(3) Geliri Giderinden Fazla	54	200,34				
Romantik	(1) Geliri Giderinde Az	117	190,18				
	(2) Geliri Giderine Eşit	233	207,45	2	1,843	,398	
	(3) Geliri Giderinden Fazla	54	207,81				
Özgürlük	(1) Geliri Giderinde Az	117	221,21				
	(2) Geliri Giderine Eşit	233	191,90	2	5,856	,054	
	(3) Geliri Giderinden Fazla	54	207,72				
Fütüvvet	(1) Geliri Giderinde Az	117	204,57				
	(2) Geliri Giderine Eşit	233	197,76	2	1,623	,444	
	(3) Geliri Giderinden Fazla	54	218,47				

Tablo 3.8’de Değerler ölçeğinin alt boyutlarının puan ortalamalarının çalışmaya katılan öğrencilerin aile gelir durumlarına göre farklılaşma durumunu belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testinin sonuçları görülmektedir. Tabloya göre “Toplumsal” alt boyutunda ($X^2=4,883$, $sd=2$, $p>.05$), “Kariyer” alt boyutunda ($X^2=2,985$, $sd=2$, $p>.05$), “Entelektüel” alt boyutunda ($X^2=,585$, $sd=2$, $p>.05$), “Maneviyat” alt boyutunda ($X^2=1,569$, $sd=2$, $p>.05$), “İnsan Onuru” alt boyutunda ($X^2=2,704$, $sd=2$, $p>.05$), “Romantik” alt boyutunda ($X^2=1,843$, $sd=2$, $p>.05$), “Özgürlük” alt boyutunda ($X^2=5,856$, $sd=2$, $p>.05$) ve “Fütüvvet” alt boyutunda ($X^2=1,623$, $sd=2$, $p>.05$) öğrencilerin aile gelir durumlarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Ancak “Materyalist” alt boyutunda ($X^2=13,520$, $sd=2$, $p<.05$) öğrencilerin aile gelir durumlarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır. Analiz sonucunda ortaya çıkan farklılar tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3.9 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Anne Eğitim Durumuna Göre Değerler Ölçeğinin Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	Anne Eğitim Durumu	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Toplumsal	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	67	215,57	4	8,693	,069	
	(2) İlkokul	190	212,41				
	(3) Ortaokul	46	183,41				
	(4) Lise	76	174,53				
	(5) Üniversite	25	212,36				
Kariyer	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	67	200,80	4	4,135	,388	
	(2) İlkokul	190	196,87				
	(3) Ortaokul	46	220,03				
	(4) Lise	76	195,91				
	(5) Üniversite	25	237,62				
Entelektüel	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	67	214,58	4	12,857	,012*	4<1, 2, 3, 5
	(2) İlkokul	190	207,63				
	(3) Ortaokul	46	204,43				
	(4) Lise	76	164,76				
	(5) Üniversite	25	242,26				
Maneviyat	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	67	241,45	4	30,873	,000*	1>3, 4, 5 2>4, 5
	(2) İlkokul	190	218,72				
	(3) Ortaokul	46	186,59				
	(4) Lise	76	153,16				
	(5) Üniversite	25	154,16				
Materyalist	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	67	181,38	4	8,286	,082	
	(2) İlkokul	190	204,44				
	(3) Ortaokul	46	197,15				
	(4) Lise	76	200,89				
	(5) Üniversite	25	259,08				
İnsan Onuru	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	67	235,07	4	13,970	,007*	1>3, 4, 5 2>4
	(2) İlkokul	190	207,81				
	(3) Ortaokul	46	191,14				
	(4) Lise	76	171,62				
	(5) Üniversite	25	189,68				
Romantik	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	67	181,13	4	9,927	,042*	2>4 3>4
	(2) İlkokul	190	212,88				
	(3) Ortaokul	46	222,95				
	(4) Lise	76	176,07				
	(5) Üniversite	25	223,64				
Özgürlük	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	67	209,93	4	4,922	,295	
	(2) İlkokul	190	210,20				
	(3) Ortaokul	46	201,95				
	(4) Lise	76	179,07				
	(5) Üniversite	25	196,34				

Fütüvvet	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	67	199,77	4	4,105	,392
	(2) İlkokul	190	199,21			
	(3) Ortaokul	46	215,43			
	(4) Lise	76	193,40			
	(5) Üniversite	25	238,72			

Tablo 3.9’da Değerler ölçeğinin alt boyutlarının puan ortalamalarının çalışmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarına göre farklılaşma durumunu belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testinin sonuçları görülmektedir. Tabloya göre “Toplumsal” alt boyutunda ($X^2=8,693$, $sd=4$, $p>.05$), “Kariyer” alt boyutunda ($X^2=4,135$, $sd=4$, $p>.05$), “Materyalist” alt boyutunda ($X^2=8,286$, $sd=4$, $p>.05$), “Özgürlük” alt boyutunda ($X^2=4,922$, $sd=4$, $p>.05$) ve “Fütüvvet” alt boyutunda ($X^2=4,105$, $sd=4$, $p>.05$) öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Ancak “Entelektüel” alt boyutunda ($X^2=12,857$, $sd=4$, $p<.05$), “Maneviyat” alt boyutunda ($X^2=30,873$, $sd=4$, $p<.05$), “İnsan Onuru” alt boyutunda ($X^2=13,970$, $sd=4$, $p<.05$) ve “Romantik” alt boyutunda ($X^2=9,927$, $sd=4$, $p<.05$) öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır. Analiz sonucunda ortaya çıkan farklılar tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3.10 Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Baba Eğitim Durumuna Göre Değerler Ölçeğinin Alt Boyutlarının Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

	Baba Eğitim Durumu	N	Sıra Ortalaması	sd	X^2	p	Anlamlı Fark
Toplumsal	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	11	190,14	4	5,211	,266	
	(2) İlkokul	157	210,61				
	(3) Ortaokul	85	183,09				
	(4) Lise	91	196,69				
	(5) Üniversite	60	219,86				
Kariyer	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	11	166,09	4	1,890	,756	
	(2) İlkokul	157	200,67				
	(3) Ortaokul	85	198,64				
	(4) Lise	91	206,52				
	(5) Üniversite	60	213,34				
Entelektüel	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	11	164,41	4	6,693	,153	
	(2) İlkokul	157	214,83				
	(3) Ortaokul	85	211,08				
	(4) Lise	91	182,86				
	(5) Üniversite	60	194,84				

Maneviyat	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	11	161,95	4	11,357	,023*	2>5 3>5
	(2) İlkokul	157	218,67				
	(3) Ortaokul	85	211,98				
	(4) Lise	91	194,19				
	(5) Üniversite	60	166,78				
Materyalist	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	11	165,64	4	2,665	,615	
	(2) İlkokul	157	195,54				
	(3) Ortaokul	85	208,66				
	(4) Lise	91	204,78				
	(5) Üniversite	60	215,29				
İnsan Onuru	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	11	192,77	4	6,431	,169	
	(2) İlkokul	157	213,25				
	(3) Ortaokul	85	213,11				
	(4) Lise	91	189,99				
	(5) Üniversite	60	180,08				
Romantik	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	11	162,55	4	2,584	,630	
	(2) İlkokul	157	202,99				
	(3) Ortaokul	85	194,64				
	(4) Lise	91	214,07				
	(5) Üniversite	60	202,13				
Özgürlük	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	11	199,09	4	,720	,949	
	(2) İlkokul	157	208,16				
	(3) Ortaokul	85	198,31				
	(4) Lise	91	200,08				
	(5) Üniversite	60	197,93				
Fütüvvet	(1) Okuma Yazma Bilmiyor	11	181,23	4	1,704	,790	
	(2) İlkokul	157	201,26				
	(3) Ortaokul	85	199,18				
	(4) Lise	91	200,28				
	(5) Üniversite	60	217,71				

Tablo 3.10’da Değerler ölçeğinin alt boyutlarının puan ortalamalarının çalışmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim durumlarına göre farklılaşma durumunu belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H testinin sonuçları görülmektedir. Tabloya göre “Toplumsal” alt boyutunda ($X^2=5,211$, $sd=4$, $p>.05$), “Kariyer” alt boyutunda ($X^2=1,890$, $sd=4$, $p>.05$), “Entelektüel” alt boyutunda ($X^2=6,693$, $sd=4$, $p>.05$), “Materyalist” alt boyutunda ($X^2=2,665$, $sd=4$, $p>.05$), “İnsan Onuru” alt boyutunda ($X^2=6,431$, $sd=4$, $p>.05$), “Romantik” alt boyutunda ($X^2=2,584$, $sd=4$, $p>.05$), “Özgürlük” alt boyutunda ($X^2=,720$, $sd=4$, $p>.05$) ve “Fütüvvet” alt boyutunda ($X^2=1,704$, $sd=4$, $p>.05$) öğrencilerin babalarının eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Ancak “Maneviyat” alt boyutunda ($X^2=11,357$, $sd=4$, $p<.05$) öğrencilerin babalarının eğitim durumlarına göre

anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır. Analiz sonucunda ortaya çıkan farklılar tabloda gösterilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TARTIŞMA

4.1. Tartışma

Türkiye'nin farklı üniversitelerinde (İnönü Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, Karabük Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Bingöl Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Yakın Doğu Üniversitesi) öğrenim gören spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin; öğrenim gördükleri üniversite, cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, mezun olunan lise türü, gelir durumu ve anne-baba eğitim durumu gibi değişkenlere göre değer yargılarının incelendiği ve karşılaştırıldığı araştırmanın bu bölümünde, alt problemlere göre hangi değer alt boyutları ve yargılarında benzerlik ve farklılıklar bulunduğu ortaya konarak tartışılmış ve konuyla ilgili önceki çalışmalarla karşılaştırılmıştır.

Alt Problem 1. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin genel değer puanları nedir?

Araştırmaya katılan spor yöneticiliği öğrencilerinin değer yargıları incelendiğinde; sırasıyla en fazla toplumsal değerler, özgürlük, entelektüel değerler, insan onuru, kariyer değerleri, fütüvvet, maneviyat, materyalistik değerler ve romantik değerler olduğu görülmektedir. Spor yöneticiliği öğrencileri toplumsal değerler olan tevazu (alçakgönüllülük), yardımseverlik, toplumsal huzur, yaşam hakkı, sorumluluk, tutarlılık, öz disiplin, saygı, nezaket ve hoşgörü değerleri ile özgürlük değerleri olan emek, bağımsızlık ve kültür değerlerine büyük önem vermektedir. Öte yandan öğrenciler materyalistik değerler olan mal/mülk, para ve statü değerleri ile romantik değerler olan haz/zevk, aşk ve eş/sevgili değerlerine en az önemi vermektedirler.

Bulut ve Bakan'ın Kahramanmaraş ilinde farklı meslek gruplarındaki 118 yönetici üzerinde yaptığı araştırmada, çalışmaya katılan yöneticilerin %63'ü, sosyal değerlerin yönetici davranışı üzerinde büyük bir etkisinin olduğunu belirtmektedir. Bu sonuç araştırma bulgularımızdan olan spor yöneticiliği öğrencilerinin toplumsal değerlere en fazla önem vermesi ile uyumludur ve çalışmamızı desteklemektedir (Bulut ve Bakan, 2005). Bigoness ve Blakely, on iki farklı ülkeden 567 yönetici üzerinde bir araştırma yapmıştır. Yöneticilerin değer-önem sıralamasında en yüksek puan ortalamasını geniş fikirli, yetenekli ve cesur araçsal değerler almıştır. İkinci sırada yaratıcı, bağımsız ve entelektüel araçsal değerler, üçüncü sırada temiz, itaatkâr, kibar, sorumlu ve öz-kontrol araçsal değerler, dördüncü ve en düşük puan ortalamasını neşeli, bağışlayıcı, yardımsever ve sevgi dolu araçsal değerler almıştır. Sonuçlarımız, Bigoness ve Blakely'nin yaptığı çalışma ile karşılaştırıldığında bazı değerlerin benzerlik gösterdiği, bazı değerlerin ise benzerlik göstermediği görülmektedir.

Bunun nedeni farklı ülke yöneticilerinin, farklı kültürlere, farklı meslek dallarına, farklı düşünce ve bakış açısına sahip olması olabilir (Bigoness ve Blakely, 1996). Naktiyok'un yönetici değerleri ve iş tatmini arasındaki ilişkiyi incelediği, Erzurum ilinde 342 yönetici üzerinde yaptığı çalışmada yöneticilerin, kendilerini koruma ve kendini aşma değerlerini önemli gördüklerini; değişime açıklık ve kendini geliştirme değerlerini diğer değerlere oranla daha önemsiz gördüklerini belirtmiştir. Yöneticilerin davranışlarına yol göstermede önemsiz olarak belirttikleri hazcılık değerleri ile güç değerleri olan otorite, sosyal statü, kişiler üzerinde kontrol, maddi üstünlük, refah gibi değerler çalışmamızla benzerlik göstermektedir (Naktiyok, 2002). Agrawal ve Krishnan Hindistan'da özel bir mühendislik firmasında görev alan 50 yönetici üzerinde yaptığı araştırmada, yöneticilerin başarı ve yardımseverlik değerlerine önem verdiklerini belirtmektedir. Bu sonuç araştırmamızdaki yönetici adaylarının toplumsal ve entelektüel değerlere önem verdiği sonucuyla örtüşmektedir. Bu değer yargılarındaki benzerlik, bahsi geçen değerlerin evrensel değerler olması nedeniyle benzerlik gösteriyor olabilir (Agrawal ve Krishnan, 2000). Özgener imalat sanayiindeki Türk yöneticilerin yükselen değerleri ve değer yönetimiyle ilgili bir araştırma yapmıştır. Araştırmada dürüstlük, özsaygı, özdenetim ve kişisel sorumluluk gibi değerlerin, yöneticilerin yükselen değerleri olduğu belirtilmektedir. Ayrıca çalışmada yöneticilerin sosyal uyum, itimat, inisiyatif ve yaratıcılık, bağlılık, itibar, alçakgönüllülük, doğayı koruma ve rekabetçi olma değerlerini ikinci derecede önemli gördükleri belirtilmektedir. Bu çalışmadaki bulgularla çalışmamızdaki bulgular, benzerlik göstermesine rağmen; farklılıklar da göstermektedir. Çalışmanın bulgularında imalat sanayi yöneticilerinin itibar değerine önem verdiği görülmektedir. Bu sonucun aksine çalışmamızda spor yöneticiliği öğrencileri materyalistik değerleri önemsiz bulduklarını belirtmişlerdir. Bu farklılığın nedeni, örneklem gruplarının farklı meslek gruplarından oluşması olabilir (Özgener, 2000). Çalışmamızda elde ettiğimiz bulgulara göre, spor yöneticisi aday öğrencilerin değer yargıları, genel itibarıyla yurtiçi ve yurtdışında yapılan çalışmalardaki sonuçlar ile benzerlik göstermektedir. Dolayısıyla öğrencilerin, yönetici değerlerine ve iyi bir yöneticide bulunması gereken özelliklere sahip oldukları söylenebilir.

Alt Problem 2. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarında cinsiyete göre farklılık var mıdır?

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre yapılan incelemede, materyalistik değerler boyutunda kadın ve erkek öğrenciler arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Kadın öğrenciler materyalistik değerler olan mal/mülk, para ve statü değerlerini, erkek öğrencilere göre daha fazla önemsemektedir. Yücel ve Karataş (2009) eğitim yöneticileri üzerinde yaptığı

araştırmada kadın yöneticilerin, erkek yöneticilere göre iş hayatlarında manevi yönden daha fazla doyum kazanma eğiliminde olduklarını belirtmiştir. Bu sonuç çalışmamızdaki sonuçla örtüşmemektedir. Bu tutarsızlığın nedeni spor endüstrisindeki erkek egemen anlayışın karşısında kadın yöneticilerin de belirli statü ve konumlara gelip, kadın-erkek eşitliğini sağlama istekleri olabilir (Koca, 2006).

Alt Problem 3. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarında yaş gruplarına göre farklılık var mıdır?

Alt Problem 5. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarında sınıf düzeylerine göre farklılık var mıdır?

Çalışmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeylerine ve yaşlarına göre yapılan incelemelerde elde edilen sonuçlar benzerlik göstermektedir. Her iki incelemede de romantik değerler boyutunda anlamlı farklılık bulunmuştur. Öğrencilerin sınıf düzeyi ve yaşları küçüldükçe romantik değerlere verilen önem azalmaktadır. Bunun temel nedeni öğrencilerin yaşadığı gelecek kaygısı olabilir. Sınıf düzeyinde alınan sonuçlar Sarıcı Bulut'un (2012) eğitim fakültesi öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmayla benzerlik göstermektedir.

Alt Problem 4. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarında öğrenim gördükleri üniversitelere göre farklılık var mıdır?

Çalışmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversitelere göre yapılan incelemede, toplumsal değerler, maneviyat, materyalistik değerler ve insan onuru alt boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Toplumsal değerler olan tevazu, yardımseverlik, saygı, nezaket ve hoşgörü değerlerini; İnönü Üniversitesi öğrencileri; Akdeniz, Karabük, Kastamonu, Ankara ve Yakın Doğu Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilere göre; Bingöl Üniversitesi öğrencileri ise Karabük, Kastamonu ve Ankara Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilere göre daha fazla önemsemektedir. Bu durum üniversitelerin bulunduğu farklı coğrafi bölgeler ve bölgelerin farklı kültürel yapıya sahip olmasıyla açıklanabilir. Sonuçlar Ağbuğa'nın (2018) öğretmen adayları üzerinde yaptığı çalışmayla benzerlik göstermektedir. Ağbuğa (2018) yaptığı çalışmada, Doğu Anadolu bölgesinde öğrenim gören öğrencilerin, İç Anadolu bölgesinde öğrenim gören öğrencilere göre toplumsal değerleri daha fazla önemsedğini belirtmektedir (Ağbuğa, 2018). Maneviyat değerleri olan din, ibadet, iç huzur ve iman değerlerini, İnönü Üniversitesi öğrencileri, Akdeniz, Çanakkale Onsekiz Mart, Ankara ve Yakın Doğu Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilere göre; Karabük Üniversitesi öğrencileri, Ankara Üniversitesi öğrencilerine göre daha fazla önem vermektedir. Bingöl Üniversitesi öğrencileri ise diğer üniversite öğrencilerine göre maneviyat değerlerine en çok önem veren grup konumundadır. Bu sonuç,

Bingöl Üniversitesi'nin bulunduğu Doğu Anadolu bölgesinde egemen olan kültür örüntüleriyle açıklanabilir. Materyalistik değerler olan mal/mülk, para ve statü değerlerini, Bingöl Üniversitesi öğrencileri, İnönü, Karabük ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi öğrencilerine göre; Yakın Doğu Üniversitesi öğrencileri, İnönü, Karabük ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi öğrencilerine göre ve Akdeniz Üniversitesi öğrencileri; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi öğrencilerine göre daha önemli bulmaktadır. İnsan onuru alt boyutundaki şeref/onur, namus ve adalet değerlerini, İnönü Üniversitesi öğrencileri, Akdeniz, Karabük, Çanakkale Onsekiz Mart, Kastamonu, Ankara ve Yakın Doğu Üniversitesi öğrencilerine göre; Bingöl Üniversitesi öğrencileri, Akdeniz, Çanakkale Onsekiz Mart, Kastamonu, Ankara ve Yakın Doğu Üniversitesi öğrencilerine göre ve Karabük Üniversitesi öğrencileri, Akdeniz Üniversitesi öğrencilerine göre daha önemli bulmaktadır. Tablo 4.7 incelendiğinde anlamlı farklılıklar gösteren değer alt boyutlarında, genel itibarıyla Doğu Anadolu bölgesinde yer alan üniversitelerin (İnönü ve Bingöl Üniversitesi), diğer bölgelerde yer alan üniversitelere göre daha yüksek sıra ortalamalarına sahip olduklarını söyleyebiliriz. Bu durum bölgenin kültürüne, sosyoekonomik yapısına, değerlere bakış açısına, dini ve sosyal yaşantısına bağlı olabilir.

Alt Problem 6. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarında mezun oldukları lise türüne göre farklılık var mıdır?

Çalışmaya katılan öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre yapılan incelemede maneviyat ve fütüvvet değer alt boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Buradaki ilginç bulgu, fütüvvet alt boyutu değerleri olan cesaret ve cömertlik değerlerine, spor lisesi mezunu öğrenciler en az önemi vermektedir. Spor lisesi mezunu öğrencilerin lise müfredatları ve en az bir spor branşıyla ilgilendikleri varsayıldığında, bu sonuç beklenilenin aksi bir durum göstermektedir. Tablo 4.9 incelendiğinde fütüvvet değerlerinin puan ortalamalarının diğer alt boyutlara göre düşük olduğu görülmektedir. Bu sonuç öğrencilerin fütüvvet değer algılarının düşük olmasıyla açıklanabilir. Maneviyat alt boyutundaki değerlere, imam hatip lisesi mezunu öğrenciler, Anadolu lisesi, meslek lisesi ve spor lisesinden mezun olan öğrencilere göre daha fazla önem vermektedir. Yapıcı ve Zengin (2003) yaptıkları çalışmada ilahiyat fakültesi öğrencilerinin en çok önem verdikleri değerlerin dini, sosyal ve ahlaki değerler olduğunu ifade etmişlerdir ve dini eğitim almış kişilerde dini ve manevi değerlerin ön planda olduğunu belirtmişlerdir (Yapıcı ve Zengin, 2003). Dolayısıyla imam hatip lisesi mezunu spor yöneticisi adayı öğrencilerin, diğer gruplara göre maneviyat değerlerine daha fazla önem vermesinin nedeni imam hatip liselerinde okutulan öğretim programı olabilir. İmam hatip lisesi öğretim programlarında öğrencilere dini ve manevi değerler kazandırmaya yönelik içeriklerin

öğrencilerin bu değerlere olan tutumlarını arttırdığı söylenebilir.

Alt Problem 7. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarında ekonomik düzeylerine göre farklılık var mıdır?

Çalışmaya katılan öğrencilerin gelir durumlarına göre yapılan incelemede sadece materyalistik değerler alt boyutunda anlamlı farklılık bulunmuştur. Geliri giderinden fazla olan öğrenciler, geliri giderinden az ve eşit olan öğrencilere göre materyalistik değerlere daha fazla önem vermektedir. Toplumu oluşturan bireyler, üyesi oldukları sosyal grupların inanç, gelenek ve değerlerini paylaşır. Buradan hareketle geliri giderinden fazla olan yönetici adaylarının, üyesi olduğu sosyal sınıfın değerlerini yansıttığı söylenebilir. Dilmaç, Bozgeyikli ve Çıkkılı'nın (2008) öğretmen adayları üzerinde yaptığı çalışmada üst düzey gelir durumuna sahip bireylerin, orta ve alt düzey gelir durumuna sahip bireylere göre güç değerlerini daha fazla önemsendiği belirtilmektedir. Sonuçlar benzerlik göstermektedir (Dilmaç vd., 2008).

Alt Problem 8. Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin değer yargılarında anne ve baba eğitim durumlarına göre farklılık var mıdır?

Çalışmaya katılan öğrencilerin anne eğitim durumuna göre yapılan incelemede entelektüel değerler, maneviyat, insan onuru ve romantik değerler alt boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Entelektüel değerler olan akıl sağlığı, beden sağlığı, başarı ve bilgi değerlerine, annesi lise mezunu öğrenciler en az önemi vermektedir. Maneviyat alt boyutu değerlerine, annesi okuma yazma bilmeyen öğrenciler, annesi ortaokul, lise ve üniversite mezunu olan öğrencilere göre; annesi ilkokul mezunu olan öğrenciler, annesi lise ve üniversite mezunu olan öğrencilere göre daha fazla önem vermektedir. İnsan onuru alt boyutu değerlerine, annesi okuma yazma bilmeyen öğrenciler, annesi ortaokul, lise ve üniversite mezunu olan öğrencilere göre; annesi ilkokul mezunu olan öğrenciler ise annesi lise mezunu olan öğrencilere göre daha fazla önem vermektedir. Romantik değerler alt boyutunda ise annesi ilkokul mezunu olan öğrenciler, annesi lise mezunu olan öğrencilere göre; annesi ortaokul mezunu olan öğrenciler, annesi lise mezunu olan öğrencilere göre haz/zevk, aşk ve eş/sevgili değerlerine daha fazla önem vermektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin baba eğitim durumuna göre yapılan incelemede sadece maneviyat alt boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Din, ibadet, iç huzur ve iman değerlerine, babası ilkokul mezunu olan öğrenciler, babası üniversite mezunu olan öğrencilere göre; babası ortaokul mezunu olan öğrenciler ise babası üniversite mezunu olan öğrencilere göre daha fazla önem vermektedir. Anne ve baba eğitim durumuna göre yapılan incelemede eğitim seviyesi düştükçe maneviyat değerlerine verilen önem artmaktadır. Bu sonuç, Keskin'in beden eğitimi öğretmenleri üzerinde yaptığı çalışmayla benzerlik göstermektedir (Keskin ve Sağlam, 2014).

SONUÇ

Araştırmaya katılan öğrencilerin değerler ölçeğinin alt boyutlarına ait betimsel istatistikler göz önünde bulundurulduğunda, ortalama puanların oldukça yüksek çıktığı görülmüştür. Buradan hareketle spor yöneticiliği öğrencilerinin değer algılarının yüksek olduğu, değerlere genel anlamda önem verdikleri söylenebilir. Dolayısıyla öğrencilerin gelecekte görev alacakları spor kurum, kuruluş ve organizasyonlardaki örgütsel değerleri benimseyebilecekleri, örgüt-birey değer uyumu sağlanabileceği söylenebilir. Öte yandan spor yöneticiliği öğrencilerinin yüksek değer algıları, onların gelecekte görev alabilecekleri kurumlarda olumlu bir örgüt iklimi yaratmalarına olanak sağlayabilir. Olumlu örgüt iklimi, yönetici adaylarının örgüt amaçlarını ve örgüt kültürünü benimsemelerini sağlayabilir.

Çalışma bulguları incelendiğinde bazı değer alt boyutlarının üniversiteler arasında farklılık gösterdiği görülmektedir. Buradan hareketle değer alt boyutlarının farklılaştığı üniversitelerden mezun olacak spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin meslek hayatlarında farklı yönetim zihniyetleri sergileyecekleri varsayılabilir. Geleceğin yöneticileri olacak spor yöneticiliği öğrencileri, alçakgönüllü, astlarına ve üstlerine saygılı, sorumluluk alan ve devreden, değişim ve gelişime açık, bilgi, başarı, kariyer ve kalite odaklı yönetici profili sergileyecekleri söylenebilir.

Öneriler

Geleceğin spor yöneticileri olan öğrencilerin, iş hayatlarına atıldıklarında karşılaşacağı problemler, yönetim tarzları, diğer çalışanlarla iletişimleri gibi konular değer yargılarıyla yakın ilişki içerisindedir. Öğrencilerin değer algıları, eğitim hayatları boyunca arttırılmalıdır. Bunun gerçekleşmesi için üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının, gerek ders esnasında gerekse ders dışındaki tavır ve davranışlarıyla öğrencilere örnek olmalıdırlar.

Bu kapsamda araştırma bulgularından hareketle aşağıda yer alan öneriler sunulmuştur:

- Kadın spor yöneticisi adaylarının erkeklere göre materyalistik değerlere daha fazla önem vermesinin ana nedeni, spor endüstrisindeki erkek egemen anlayış olabilir. Bu anlayışın en aza indirgenmesi ve kadınlara yönetim alanlarında daha fazla yer verilmesi, öğrencilerin bu konudaki tutumlarını değiştirmelerini sağlayabilir.
- Çalışmamızdaki sonuçlara göre, spor lisesi mezunu öğrencilerin değer algılarının diğer gruptakilere göre en düşük olduğu görülmektedir. Bu sebeple spor lisesi eğitim-öğretim programlarının yenilenerek değerler eğitimine daha fazla önem verilebilir.

- Gelecekte değer konusuyla ilgili yapılacak araştırmalarda aktif görev yapan spor yöneticilerinden veriler toplanarak incelenebilir, aday ve görev başındaki spor yöneticilerinin değer yargıları karşılaştırılabilir.
- Değer algıları yüksek spor yöneticilerinin özelliklerini nitel araştırma yöntemleri ile inceleyen araştırmalar yapılabilir.
- Yöneticilerin değer yargıları ile iş doyumunu, kurumsal aidiyet gibi konuların ilişkisi incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Agrawal, T., ve Krishnan, V. R. (2000). Relationship between leadership styles and value systems. *Management and Labour Studies*, 25(2), 136-143.
- Ağbuğa, F. (2018). *Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin etik değerlere sahip olma düzeylerinin incelenmesi* Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü].
- Akbaş, O. (2015). “Değerler Eğitimi Yaklaşımları”. B. Dilmaç ve H. H. Bircan (Ed.), *Değerler Bilançosu*. Çizgi Kitabevi, Konya, 251-252.
- Akçay, V. H. (2018). Kişisel Değerlerin Psikolojik Sermaye ve İş Tatmini İlişkisinde Moderatör Etkisi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(1), 257-276.
- Akyol, Ş. (2010). *İlköğretim 6. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Sevgi Temasının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi* Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi]. Çanakkale.
- Allport, G. W., Vernon, P. E., ve Lindzey, G. (1960). Study of values. Houghton Mifflin.
- Altuner, İ. (2008). İlahiyât, Metafizik ve Bilim Açısından Değerler Felsefesi. *Değerler Eğitimi Merkezi Dergisi*, 5, 112-124.
- Arslanoğlu, İ. (2005). Türk değerleri üzerine bir değerlendirme. *Felsefe dünyası dergisi*, 41, 64-77.
- Beatty, S. E., Kahle, L. R., Homer, P., ve Misra, S. (1985). Alternative measurement approaches to consumer values: The list of values and the Rokeach value survey. *Psychology & Marketing*, 2(3), 181-200.
- Bigoness, W. J., ve Blakely, G. L. (1996). A cross-national study of managerial values. *Journal of international business studies*, 27(4), 739-748.
- Bilgin, N. (1995). *Sosyal psikolojide yöntem ve pratik çalışmalar*. Sistem Yayıncılık.
- Bircan, H. H. (2015). “Felsefede Değerler Problemi”. B. Dilmaç ve H. H. Bircan (Ed.), *Değerler Bilançosu*. Çizgi Kitabevi, Konya, 12-13.
- Bulut, Y., ve Bakan, İ. (2005). Yönetici ve Yöneticilik Üzerine Kahramanmaraş Kentinde Bir Araştırma. *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 5(9), 62-89.
- Cankalp, M. (2005). *Sporda Yönetim ve Organizasyon*. Nobel Yayın Dağıtım, İstanbul.
- Cevizci, A. (1999). Paradigma Felsefe Sözlüğü (3. bs.). *İstanbul: Paradigma Yayınları*.

- Çalışkur, A., ve Aslan, A. E. (2013). Rokeach Değerler Envanteri Güvenirlilik Ve Geçerlik Çalışması. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(29), 81-105.
- Çalışkur, A., Demirhan, A., ve Bozkurt, S. (2012). Değerlerin Belirli Meslek Alanları ve Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(1), 219-236.
- Çetin, N., ve Balanuye, Ç. (2015). Değerler Ve Eğitim İlişkisi Üzerine. *Kaygı. Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Dergisi*, (24), 191-203.
- Çetintaş, İ. (2015). Ahlakî Yozlaşma İle Aksiyolojik (Değersel) Verimlilik Arasındaki İlişki. *Adam Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2).
- Danacı, E. (2015). *Spor Yöneticilerinin Liderlik ve Duygusal Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi: İstanbul İli Örnekleme* (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Dilmaç, B., ve Arıca, O. (2012). Değerler Ölçeği Geçerlilik Ve Güvenirlilik Çalışması. 2. *Uluslararası Değerler Eğitimi Sempozyumu, İstanbul*, 16-18.
- Dilmaç, B., Arıca, O.T ve Cesur, S. (2014). Türkiye'de Değerler Ölçeğinin Geliştirilmesine İlişkin Bir Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Eğitim Bilimleri: Teori ve Uygulama*, 14 (5), 1661-1671.
- Dilmaç, B., Bozgeyikli, H., ve Çıkkılı, Y. (2008). Öğretmen Adaylarının Değer Algılarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6(16), 69-91.
- Doğan, İ. (2007). Sosyoloji: Kavram Ve Sorunlar. *Ankara: Pegem A.*
- Doğar, Y. (1997). *Türkiye'de Spor Yönetimi*. Öz Akdeniz Ofset, Malatya.
- Ergin, D. Y. (1994). Örnekleme türleri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(6), 91-102.
- Ersoy, E. (2018a). Değer Hükümlerinin Kaynağına Yönelik Sosyolojik Bir Değerlendirme. *Turkish Studies Social Sciences*, 13(10), 261-273. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.13369>
- Ersoy, E. (2018b). Sosyolojide Değerler ve Değer Araştırmaları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(56). <https://doi.org/10.17719/jisr.20185639009>
- Fichter, J. (2002). Sosyoloji Nedir, Nilgün Çelebi (Çev.). *Ankara: Anı Yayıncılık*.
- Graves, C. W. (1970). Levels of existence: An open system theory of values. *Journal of humanistic psychology*, 10(2), 131-155.
- Gündoğdu, F., ve Sunay, H. (2006). Spor Yöneticisinde Olması Gereken Nitelikler Üzerine Bir Araştırma. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(2), 53-68.
- Güngör, E. (1993). Değerler Psikolojisi, Amsterdam: Hollanda Türk Akademisyenler Birliği Vakfı Yayınları

- İmamoğlu, A. (1992). İkibinli Yıllara Doğru Türk Sporuna Üzerine Bazı Gözlemler. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 9-19.
- Karababa, A. (2019). “Kuramsal Temelde Değer”. B. Dilmaç ve H. H. Bircan (Ed.), *Değerler ve Değerler Psikolojisi*. Pegem Akademi, Ankara, 1-18.
- Karasar, N. (2005). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, K., ve Uysal, M. T. (2017). Yöneticilerde Yönetim Zihniyetinin Eyleme Dönüşmesi. *Sosyoloji Konferansları*(56), 97-115. <https://doi.org/10.18368/iusoskon.328524>
- Keskin, U. ve Sağlam, H. (2014). Sınıf Öğretmeni Adaylarının İnsani Değerlere Sahip Olma Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 4(1), 81-101.
- Kluckhohn, C. (1951). Values and Value Orientations in the Theory of Action. Toward a General Theory of Action. T. Parsons and E. Shils.
- Koca, C. (2006). Beden Eğitimi Ve Spor Alanında Toplumsal Cinsiyet İlişkileri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 81-99.
- Korkmaz, A. (2013). Değerler Sosyolojisi. *Toplum Bilimleri Dergisi*, 7(14), 51-78.
- Kumbasar, E. (2011). *Muzaffer İzgü'nün Romanlarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi* Karadeniz Teknik Üniversitesi]. Trabzon.
- Kurudirek, M. A. (2011). Spor Yöneticiliği İle Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Eğitim Seviyelerinin Liderlik Düzeylerine Etkisi. *Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzurum*.
- Kuşdil, M. E., ve Kağıtçıbaşı, Ç. (2000). Türk öğretmenlerin değer yönelimleri ve Schwartz değer kuramı. *Türk Psikoloji Dergisi*.
- M.E.B. (2010). “İlk Ders (53 Nolu) Genelgesi”. http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/34/39/749197/dosyalar/2015_02/09093609_degerleregitiimi.pdf (erişim tarihi: 21.082021).
- Mehmedoğlu, A. U. (2006). Gençlik, değerler ve din. *Küreselleşme, ahlak ve değerler. İstanbul: Litera Yayıncılık*.
- Mehmedoğlu, A. U. (2013). Din, Dindarlık Ve Değerler.
- Naktiyok, A. (2002). Motivasyonel Değerler ve İş Tatmini: Yöneticiler Üzerinde Bir Uygulama. *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*(16), 3-4.
- Öncül, M. S., Deniz, M., ve İnce, A. R. (2016). Hofstede'nin Örgüt Kültürü Modelinin Potansiyel Girişimcilerin Yetiştirdiği Çevresel Özellikler Kapsamında Değerlendirilmesi. *Akademik Yaklaşımlar Dergisi*, 7(1), 255-269.

- Özensel, E. (2019). “Sosyoloji ve Değer”. B. Dilmaç ve H. H. Bircan (Ed.), *Değerler ve Değerler Psikolojisi*. Pegem Akademi, Ankara, 63-79.
- Özgener, Ş. (2000). Değer Yönetimi: İmalat Sanayiindeki Türk Yöneticilerinin Yükselen Değerlerine İlişkin Bir Araştırma. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(1), 173-189.
- Özgüven, İ. E. (2011). Psikolojik testler. Ankara: Pdrem Yayınları.
- Özmete, E., ve Algan, T. (2021). Sosyal Hizmet Uygulamalarında Bireysel ve Toplumsal Değerlerin İşlevselliğine Kavramsal Bakış. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 32(1), 357-382.
- Parlar, F. M. (2021). Spor Yöneticiliği Programlarında Deneyimsel Öğrenme. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü*, Samsun.
- Parlar, F. M. ve Çon, M. (2020). Spor Yöneticisi Adaylarının Öğrenme Stilleri İle Yaratıcı Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki. *Turkish Studies - Education*, 15(5), 3607-3626.
- Rokeach, M. (1973). *The Nature Of Human Values*. Free press.
- Russell, R. F. (2001). The Role Of Values İn Servant Leadership. *Leadership & Organization Development Journal*.
- Sarıcı Bulut, S. (2012). Gazi Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Değer Yönelimleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 1(3), 216-238.
- Saylık, A. (2019). Hofstede’nin Kültür Boyutları Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması; Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 8(3), 1860-1881.
- Schwartz, S. H. (1992). Universals İn The Content And Structure Of Values: Theoretical Advances And Empirical Tests İn 20 Countries. *Advances İn Experimental Social Psychology* (Vol. 25, pp. 1-65). Elsevier.
- Sevta, Ü., ve Erciş, A. (2006). Pazarın Satın Alma Tarzlarına Ve Kişisel Değerlere Göre Bölümlendirilmesi. *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 21(1), 359-382.
- Sunay, H. (1998). Spor Yöneticilerinin Nitelikleri ve Eğitimi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 59-68.
- Sunay, H. (2016). Spor Yönetimi Anlamı ve Tanımı. In *Spor Yönetimi* (2. Baskı ed., pp. 201-209). Gazi Kitabevi.
- Tagiuri, R. (1965). Value Orientations And The Relationship Of Managers And Scientists. *Administrative Science Quarterly*, 39-51.

- Turan, S., Durceylan, B. ve Şişman, M. (2005). Üniversite Yöneticilerinin Benimsedikleri İdari Ve Kültürel Değerler. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(13), 181-202.
- Ünal, S., ve Erciş, A. (2006). Tüketicilerin Kişisel Değerlerinin Satın Alma Tarzları Üzerindeki Etkisi. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*(1), 23-48.
- Yapıcı, A., ve Zengin, Z. S. (2003). İlâhiyat Fakültesi Öğrencilerinin Değer Tercih Sıralamaları Üzerine Psikolojik Bir Araştırma: Çukurova Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Örneği. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1(4), 173-206.
- Yazıcı, K. (2006). Değerler Eğitimi'ne Genel Bir Bakış. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (19), 499-522.
- Yetim, A. A. , ve Şenel, Ö., (2001). Türkiye De Spor Yöneticisi Yetiştirme Faaliyetlerinin Görünümü. *Milli Eğitim Dergisi* .
- YÖK (2018). “Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları, Programların Güncelleme Gerekçeleri, Getirdiği Yenilikler ve Uygulama Esasları”, https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/AA_Sunus_%20Onsoz_Uygulama_Yonergesi.pdf (erişim tarihi: 21.08.2021).
- YÖK (2021). “Türlerine Göre Birim Sayıları Raporu”, <https://istatistik.yok.gov.tr/> (erişim tarihi: 21.08.2021).
- Yücel, C., ve Karataş, E. (2009). Eğitim Yöneticilerinin Benimsedikleri İş Değerleri. *Ege Eğitim Dergisi*, 10(2), 69-101.

EK-1 DEĞERLER ÖLÇEĞİ

Sayın Katılımcı,

Aşağıda 39 farklı değer ifadesi bulunmaktadır. Lütfen bu değerleri tek tek okuyup sizin yaşamınızdaki anlam ve önemine göre karşısındaki puanlama cetvelinden duygu ve düşüncenizi en iyi yansıttığını düşündüğünüz puanı daire içine alarak işaretleyiniz. Puanın düşmesi ve sıfıra yaklaşması, o değer sizin yaşamınızda çok önemli yer tutmadığını; puanın yükselmesi ve dokuza yaklaşması, o değer sizin hayatınızda çok önemli ve vazgeçilmez olduğunu düşündürmektedir. Lütfen hiç bir değer ifadesini cevapsız bırakmayın.

Çalışmamıza sağladığınız katkı için teşekkür ederim.

Hüsamettin YOLDAŞ

Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Spor Yöneticiliği Bölümü

Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Cinsiyetiniz?

() Kadın () Erkek

2. Yaşınız?

() 18-19 () 20-21

() 22-23 () 24-25

() 26 ve üzeri

3. Okuduğunuz üniversitenin adı?

.....

4. Sınıf düzeyiniz?

() 1. Sınıf () 2. Sınıf

() 3. Sınıf () 4. Sınıf

5. Mezun olduğunuz lise türü?

() Anadolu Lisesi

() İmam Hatip Lisesi

() Meslek Lisesi

() Spor Lisesi

() Özel Okul

Diğer (Lütfen belirtiniz)

.....

7. Annenizin eğitim durumu?

() Okuma-yazma bilmiyor

() İlkokul mezunu

() Ortaokul mezunu

() Lise mezunu

() Üniversite mezunu

8. Babanızın eğitim durumu?

() Okuma-yazma bilmiyor

() İlkokul mezunu

() Ortaokul mezunu

() Lise mezunu

() Üniversite mezunu

6. Toplumun genelini göz önüne aldığınızda ailenizin ekonomik durumunu nasıl görüyorsunuz: () Geliri giderinden az () Geliri giderine eşit () Geliri giderinden fazla

Sıra		Hiç Önemli Değil					Çok Önemli				
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Adalet(Hakkaniyet)	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	Akıl/Ruh Sağlığı	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
3	Aşk	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	Başarı	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
5	Beden Sağlığı	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
6	Bilgi	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
7	Cesaret	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
8	Cömertlik	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
9	Çalışma	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	Dış Disiplin	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
11	Din/İman	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
12	Eğitim	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
13	Emek	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
14	Eş/Sevgili	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
15	Haz/Zevk	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
16	Hoşgörü	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
17	İbadet	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
18	İç Huzuru	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
19	İnanç/İdeoloji	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
20	İtibar/Saygınlık	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
21	Kalite	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
22	Kariyer	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
23	Kişisel Gelişim	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
24	Kültür	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
25	Mal/Mülk	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
26	Namus	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
27	Nezaket	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
28	Öz Disiplin	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
29	Özgürlük/Bağımsızlık	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
30	Para	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
31	Saygı	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
32	Sorumluluk	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
33	Statü	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
34	Şeref/Onur	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
35	Tevazu (Alçakgönüllülük)	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
36	Toplumsal Huzur	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
37	Tutarlılık (Davranışlarında)	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
38	Yardımseverlik	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
39	Yaşam Hakkı	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9

EK-2 ETİK KURUL RAPORU

Evrak Tarih ve Sayısı: 08.03.2021-46407

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-39189507-302.99-46407
Konu : Hüsamettin YOLDAŞ

**SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI
BAŞKANLIĞINA**

İlgi : 03.03.2021 tarihli ve 55578142-050.01.04-42418 sayılı yazı,

Anabilim Dalınız Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Hüsamettin YOLDAŞ'ın "Spor Yöneticiliği Öğrencilerinin Değer Yargılarının İncelenmesi" konulu tez çalışmasının Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından uygun bulunduğu ekte gönderilen ilgi sayılı yazı ile bildirilmiştir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Suat KOLUKIRIK
Müdür

Ek: 1 Adet Yazı ve Eki (2 sayfa)

Evrak Tarih ve Sayısı: 08.03.2021-46407

Evrak Tarih ve Sayısı: 03.03.2021-42418

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Sayı : E-55578142-050.01.04-42418
Konu : Kararlar

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a) 08.02.2021 tarihli ve E-39189507-302.99-24856 sayılı yazınız,
b) 12.02.2021 tarihli ve E-39189507-302.99-28797 sayılı yazınız,
c) 12.02.2021 tarihli ve E-39189507-302.99-28876 sayılı yazınız,
ç) 12.02.2021 tarihli ve E-39189507-302.99-28826 sayılı yazınız,
d) 16.02.2021 tarihli ve E-39189507-302.99-30657 sayılı yazınız,
e) 16.02.2021 tarihli ve E-39189507-302.99-30625 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazılarınıza istinaden; Kurulumuzdan talep edilen Etik Onay belgesine ilişkin, Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulumuzun kararları ekte gönderilmiştir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Osman ERAVŞAR
Kurul Başkanı

Ek:

- 1- 01.03.2021 tarih ve 74 sayılı Etik Kurul Kararı (1 Sayfa)
- 2- 01.03.2021 tarih ve 81 sayılı Etik Kurul Kararı (1 Sayfa)
- 3- 01.03.2021 tarih ve 82 sayılı Etik Kurul Kararı (1 Sayfa)
- 4- 01.03.2021 tarih ve 83 sayılı Etik Kurul Kararı (1 Sayfa)
- 5- 01.03.2021 tarih ve 87 sayılı Etik Kurul Kararı (1 Sayfa)
- 6- 01.03.2021 tarih ve 88 sayılı Etik Kurul Kararı (1 Sayfa)

Evrak Tarih ve Sayısı: 08.03.2021-46407

Evrak Tarih ve Sayısı: 02.03.2021-41279

T.C
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu
KURUL KARARI

TOPLANTI TARİHİ : 01.03.2021
TOPLANTI SAYISI : 04
KARAR SAYISI : 81

Üniversitemiz Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği Bölümü öğretim üyesi **Doç. Dr. Cenk TEMEL**'in danışmanlığını, **Hüsamettin YOLDAŞ**'ın araştırmacılığını üstlendiği, "*Spor Yöneticiliği Öğrencilerinin Değer Yargılarının İncelenmesi*" konulu çalışmanın, fikri hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğun başvurucuya ait olmak üzere, proje süresince uygulanmasının etik olarak **uygun olduğuna** oy birliği ile karar verilmiştir. (2021P073)

Prof. Dr. Osman ERAVŞAR
Kurul Başkanı

Başkan
Prof. Dr.
Osman ERAVŞAR

Başkan Yrd.
Prof. Dr.
Bahattin ÖZDEMİR

Üye
Prof. Dr.
Hilmi DEMİRKAYA

Üye
Prof. Dr.
Mustafa ŞEKER

Üye
Prof. Dr.
Adnan DÖNMEZ

Üye
Prof. Dr.
Abdullah KARAÇAĞ

Üye
Prof. Dr.
Eyyup YARAŞ

ÖZGEÇMİŞ

Ad ve Soyad	Hüsamettin YOLDAŞ
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	İstanbul Maçka Akif Tuncel Endüstriyel Teknik Okulları
Lisans Diploması	Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği Bölümü
Yabancı Diller	İngilizce